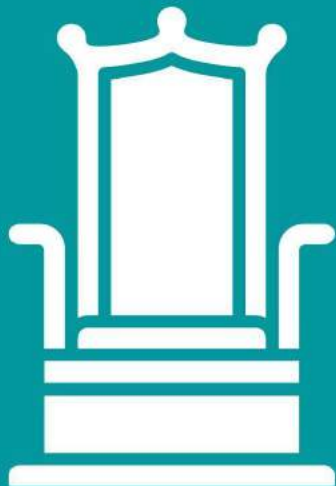

UFALME WA MUNGU NA TAIFA TAKATIFU

JOHN TERRELL

JOHN TERRELL

UFALME WA MUNGU NA TAIFA
TAKATIFU

First published by Hayes Press 2022

Copyright © 2022 by John Terrell

Haki zote zimehifadhiwa. Hakuna sehemu ya kitabu hiki inayoweza kunaswa tena, kuhifadhiwa katika mfumo wa utatuzi, au kusambazwa kwa namna yoyote, bila kibali cha maandishi cha Hayes Press.

Third edition

This book was professionally typeset on Reedsy.

Find out more at reedsy.com

Contents

1	DIBAJI	1
2	UTANGULIZI	3
3	CHIMBUKO NA KUSUDI	6
4	TABIA, MAADILI NA KIHISTORIA	12
5	KATIBA	24
6	KANISA NA MAKANISA	28
7	SERIKALI, SHERIA, NA UTARATIBU	41
8	USHAHIDI, HUDUMA, NA MIGOGORO	53
9	URITHI NA HATIMA	65
10	NYONGEZA YA MAANDIKO	70
	<i>Kuhusu Mchapish</i>	73

1

DIBAJI

Ushuhuda wa sasa wa Makanisa ya Mungu katika Ushirika wa Mwana wa Mungu, Bwana Yesu Kristo, ulianza kuwa karibu **1889** na tangu wakati huo raia wa ufalme wa Mungu na taifa takatifu wamekuwa mashuhuri katika mafundisho yao na kuonyeshwa katika mafundisho yao, nakala. Hata hivyo, masomo haya haya-jawahi kukusanywa pamoja katika uwasilishaji au uchapishaji mmoja; kwa hivyo kitabu hiki kipya.

Kwa miaka mingi makala nyingi katika Kweli Inayohitajika, gazeti letu la kufundisha, zimeshughulikia ufalme wa Mungu. Tunakubali haya kwa furaha na tunarejelea haswa safu mbili, moja mnamo **1977** na marehemu John Drain wa Belfast na nyingine mnamo **1957** iliyoitwa ‘Mambo yanayohusu **Ufalme wa Mungu**’, iliyoshirikisha waandishi kadhaa. Kwa kuongezea, mhariri wa zamani, marehemu **Tom Hyland**, aliandika makala muhimu sana kuhusu ‘**Taifa Takatifu**’, ambazo zilitolewa kwa mpangilio wa kijitabu. Hili halipo tena, lakini pia, limerejelewa na mwandishi wa sasa, **Dk. John Terrell**.

Ilionekana kuwa inafaa kuleta pamoja mada mbili za **ufalme wa Mungu** na **taifa takatifu** - maneno ya kibiblia yaliyotumiwa kuelezea watu wa Mungu - kwa maana masomo haya yana mengi sawa. Sasa tunafanya maombi yetu kwamba matibabu yao katika kichapo hiki yawe yenye faida na yatachochea shangwe ya masuala magumu yanayohusika. Utukufu na mamlaka ya Bwana wetu mpendwa Yesu Kristo ni kuu, na kwake pekee ndiye sifa na heshima, **Ameni**.

UTANGULIZI

Raia pacha wa ufalme wa Mungu na taifa takatifu wana umuhimu mkubwa katika ufunuo wa Maandiko Matakatifu. Uelewa sahihi wa Maandiko juu ya mada hizi bila shaka ungeenda mbali katika kufafanua maono ya Wakristo leo ambao wanatamani umoja wa kweli wa kibiblia katika huduma na ibada. Kweli muhimu zinazohusiana na **ufalme wa Mungu** na **taifa takatifu** zimekuwa maarufu miongoni mwa **Makanisa ya Mungu** tangu yalipoanza kuwepo tena zaidi ya miaka mia moja iliyopita.

Kwa Kanisa la Mungu la Rumi Paulo aliandika, ‘Maana yote yaliyotangulia kuandikwa yaliandikwa ili kutufundisha sisi, ili kwa saburi na faraja ya maandiko tuwe na tumaini’ (**Warumi 15:4**). Miongoni mwa mambo ‘yaliyoandikwa zamani’ yalikuwa maneno mengi kuhusu tamaa ya Mungu, na kusudi lake katika, taifa takatifu, watu kwa ajili Yake Mwenyewe, waliotolewa katika ulimwengu, ufalme wa makuhani, makao kati ya wanadamu, na patakatifu ambapo angeweza kuabudiwa ‘...katika roho na kweli’ (**Yohana 4:24**). Nyuzi hizo za dhahabu za makusudi ya kimungu

zinasukwa kwa karibu na kupata maelezo katika mafundisho ya Agano la Kale kuhusu Israeli, na katika Agano Jipya kuhusu watu wa Mungu waliokusanyika katika Makanisa ya Mungu, hekalu takatifu katika Bwana, lililounganishwa vizuri (**Efeso 2:21**).

Mistari mingi ya mafundisho kuhusu Israeli kama ufalme wa Mungu wa Agano la Kale na taifa inapata ulinganifu katika Agano Jipya kuhusu ‘... watu wa milki ya Mungu’ leo (**1 Petro 2:9**). Tofauti fulani zitaonekana katika udhihirisho wa ufalme wa Mungu kutoka enzi hadi enzi, ingawa kanuni zinazoweka msingi wa ufalme wa Mungu hazibadiliki kwa wakati. Wamejikita katika imani na utiifu.

Taifa na Ufalme

Wazo la taifa limeibuka katika Maandiko. Kwa Ibrahimu, mtu wa imani, ambaye tamaa nyingi za Mungu kwa wanadamu zilijikita juu yake, Mungu alisema, ‘Nitakufanya wewe kuwa **taifa** kubwa’ (**Mwa.12:2**). Enzi ya kufikiria itatolewa sasa kwa suala la utaifa katika mipango ya Mungu kwa jamii ya wanadamu. Mwanzo 12 inaashiria hatua muhimu katika ufuatiliaji wa Mungu wa kusudi hili. Ilikuwa tu wakati Ahadi Yake kwa Ibrahimu ilipoanza kuonekana, na watu waliotengwa, waliowekwa wakfu walikuwa wamechukua nafasi yao ya pekee kwenye jukwaa la dunia, ndipo Mungu alipowaletea matatizo ya hadhi ya ufalme. Hiyo ilikuwa pale Sinai, kama ilivyoandikwa katika **Kutoka 19**; na ni muhimu kutambua kwamba matatizo na toleo lilikuwa likitolewa kwa watu waliokombolewa, ambao walikuwa ‘...wote wamebatizwa wawe wa Musa katika wingu na katika bahari’ (**1 Kor.10:2**). Ilikuwa ni kuanzishwa kwa uhusiano wa agano, wenye msingi wa dhati juu ya kujitolea kwa utii; na muhuri wa uhusiano huo

ulikuwa ni damu iliyonyunyiziwa juu ya madhabahu, kitabu na watu (**Kut.24:7,8**).

Hivyo ilikuwa kwamba Roho Mtakatifu alimwongoza Petro kuwaambia **watakatifu** katika Makanisa ambayo aliwaandikia, kwamba walikuwa ‘... **wateule** ... kulingana na ... utii na kunyunyizwa kwa damu ya Yesu Kristo’ **1 Petro 1:1,2**. Mtume kisha aliendelea katika barua hiyo hiyo kuhutubia wanafunzi wa Mtawanyiko kama ‘... **mawe yaliyo hai** ... yaliyojengwa nyumba ya kiroho, iwe ukuhani mtakatifu’ (**2:5**); na kama ‘... **mzao mteule**, ukuhani wa kifalme, **taifa takatifu**, watu wa milki ya Mungu mwenyewe’ (**2:9**). Katika kurasa zifuatazo chimbuko na madhumuni yanafuatiliwa ya kanuni za utaiifa na ufalme katika Neno; na tabia na katiba ya taifa takatifu na ufalme wa Mungu vinachunguzwa. Hasa, miongozo iliyo wazi ya Agano Jipya inatafutwa kwa usemi wa siku hizi wa taasisi hizi takatifu, huduma yao, ushuhuda, migogoro, urithi na hatima.

CHIMBUKO NA KUSUDI

Kupangwa mapema zaidi kwa watu katika mataifa kulifuatia tendo la hukumu kwa upande wa Mungu. Ilikuwa ni baada ya gharika (**Mwanzo 10**) inaandika juu ya wana wa Yafethi, kwamba ‘Katika hao visiwa vya **mataifa** viligawanywa katika nchi zao, kila mtu kwa lugha yake; kwa jamaa zao, katika mataifa yao’ (**mstr 5**). Maneno sawa na hayo yameandikwa kuhusu wana wa Hamu, na wa Shemu. ‘Hizi ndizo jamaa za wana wa Nuhu, kwa vizazi vyao, katika **mataifa** yao; na katika hao mataifa yaligawanyika katika nchi baada ya gharika’ (**mstr 32**).

Mgawanyiko wa wanadamu katika mataifa uliunganishwa na hukumu ya Babeli wakati, ‘...BWANA alipoivuruga lugha ya dunia yote’ (**Mwanzo 11:9**), na wanadamu wakatawanyika juu ya nchi. Kwa wakati ufaao kanuni za ufalme na ufalme ziliungana kama muundo wa serikali na katiba ya mataifa mengi. Kutajwa kwa kwanza kwa milki ya kifalme ilikuwa nimrodi, mzao wa mapema wa Hamu. Pia, majimbo mengi ya miji midogo yenye uhusiano yalikuwa na mfalme aliyeteuliwa. **Mwanzo 14** inawahusu wafalme wa Sodoma, Salemu na wengineo.

Utaifa na Taifa

Kusudi na hatima ambayo Mungu alikuwa nayo kwa mataifa ilitupiliwa mbali na wanadamu kwa ujumla. **Matendo 17:26,27** inasema, ‘... alifanya kila **taifa** la wanadamu kutoka katika mmoja, wakae juu ya uso wa nchi yote, akiisha kuwawekea nyakati zilizoamriwa, na mipaka ya makazi yao; ili wamtafute Mungu, labda wampapasa-papase na kumwona, ijapokuwa hayuko mbali na kila mmoja wetu.’ Cha kusikitisha ni kwamba, **mataifa** hawakujali sana makusudio hayo ya kimungu, na kufuatilia hatima zao bila kujali sheria zake, na licha ya kujifunua kwake kwao. ‘Kwa sababu mambo ya Mungu yanayojulikana ni dhahiri ndani yao; kwa maana Mungu aliwadhihirishia’ (**Warumi 1:19**). Kwa kuwa wanadamu ‘... wanashikilia ukweli katika udhalimu’, ‘ghadhabu ya Mungu imedhihirishwa kutoka mbinguni’. Muhtasari wa kifungu hiki cha makini katika **Warumi 1:18-23** unaeneza hati ya mashtaka kwamba, ‘... wakimjua Mungu, hawakumtukuza kama Mungu.’

Mwanadamu hadithi yake ina kovu kubwa kutokana na matokeo ya wanadamu kubadilishana ukweli wa Mungu kwa haraka, na kukataa maono Yake ya jamii ya wanadamu kwa kupendelea yao wenyewe. Mataifa ya ‘mwenye rutuba’, safu kubwa ya ardhi iliyoenea kwa maili 1,200 kutoka Mesopotamia mashariki hadi Misri magharibi, mataifa ambayo yalikuwa na uhusiano muhimu na Israeli, **yalipotoshwa** kwa viwango tofauti. Lakini Mungu alitazamia tangu siku za kwanza **taifa takatifu** la milki yake mwenyewe. Tumeona jinsi jambo hili lilivyotangazwa hapo awali kwa Ibrahimu, na likaanza kujitokeza kadiri siku za wazee wa ukoo zilivyosonga mbele. Watu wa Israeli huko Misri hawakuwa na nchi au mfalme, hata hivyo tangu siku za awali za

makusudi Yake kwa wanadamu, Mungu alikuwa ameona mataifa na taifa lililojitenga na wengine.

Maisha yote ya Abrahamu tangu siku ambayo Mungu alimwita, alitoa ushahidi wa kutosha kwa hitaji la kutembea kwa kutengwa na Mungu. Vivyo hivyo na taifa ambalo Mungu aliahidi kulifanya kutoka kwake. Utengano ulikuwa muhimu katika makusudio ya Mungu. **Mwanzo 10** inarejelea kuanzishwa mapema kwa mataifa, **Kumbukumbu 32:8,9**, hata hivyo, inatangaza kwa uwazi kabisa kwamba, 'Aliye Juu Zaidi alipowapa mataifa urithi wao, alipowatenga wana wa binadamu, aliweka mipaka ya mataifa. mataifa kama hesabu ya wana wa Israeli, Kwa maana sehemu ya Bwana ni watu wake.'

Maandiko yanarekodi kwa njia ya kutosha kushindwa kwa serikali za wanadamu kufikia lengo lao la kuwa na jamii yenye amani, utulivu na ufanisi. Uzoefu katika karne zote unathibitisha hili kwa kuzidisha janga na huzuni. Mwishoni mwa karne ya ishirini kutoka kwa Kristo, utaifa unasalia katika kilele cha ajenda ya ulimwengu, na harakati ya utaifa inaonekana tu kusababisha mateso ya kibinadamu yasiyoweza kuhesabika, kwani wivu na uchungu huharibu kila juhudi kuelekea amani na umoja.

Unabii wa vista

Mambo haya yasiyoeleweka yanafichuliwa vyema katika rekodi ya Biblia ya shughuli za Mungu na mataifa na falme katika siku za Danieli, na yote katika hali ya kushindwa kwa upande wa Israeli. Unabii wa **Danieli 2** inarekodi hadithi ya ajabu ya kuji-funua kwa Mungu kwa mfalme wa Babeli, taifa na ufalme wenye

mfalme mwenye nguvu na mamlaka isiyo ya kawaida. Ufahamu aliopewa Nebukadreza haukuhusu tu utawala wake mwenyewe na namna ya serikali na milki za Mataifa ambazo zingemfuata bali pia uliweka daraka la Mungu Aliye Juu Zaidi katika historia yote ya binadamu kuhusu ‘yatakayokuwa katika siku za mwisho’. Mungu alimwezesha Danieli kufasiria Nebukadneza sanamu ya ndoto yake yenye kichwa chake cha dhahabu safi, na sehemu zake nyingine za fedha, shaba, chuma na udongo. Kisha ukaja ufunuo uliokuwa wa katikati, ‘Uliona hata jiwe likachongwa bila mikono, nalo likaipiga sanamu hiyo miguu yake iliyokuwa ya chuma na udongo, na kuzivunja vipande-vipande’ (**mstr 34**).

Na kwa hiyo nguvu nyingi za uharibifu za Kristo wa Mungu zilitabiriwa dhidi ya serikali kuu ya ulimwengu ya wakati ujao, labda milki ya Roma iliyohuishwa. ‘Na katika siku za wafalme hao Mungu wa mbinguni atausimamisha ufalme, ambao hau-taangamizwa milele, wala enzi yake haitaachiwa watu wengine; lakini utavunja falme hizi zote vipande vipande na kuziharibu, nao utasimama milele’ (**mstr 44**). Kwa hiyo unabii wa Danieli unafunika wakati uliopo, na kuelekeza uangalifu kwenye ufalme ujao wa milenia wa Kristo duniani, kama inavyosemwa katika **Ufunuo 11:15**, “Ufalme wa ulimwengu umekuwa ufalme wa Bwana wetu, na wa milele. Kristo wake, naye atatawala hata milele na milele’. Mtunga zaburi alitangaza hivi kwa sauti kuu, ‘Mbona mataifa wanafanya ghasia, na kabila za watu wanawazia ubatili? ... Yeye aketiye mbinguni atacheka ... lakini nimemweka mfalme wangu juu ya mlima wangu mtakatifu wa Sayuni’ (**Zab.2:1,4,6**).

Taifa la Mungu

Hata hivyo, Mungu alipokuwa akimkemea mfalme wa Babeli kwa ukali, akimwagiza kwamba, ‘... Aliye Juu Zaidi anatawala katika ufalme wa wanadamu, naye humpa ye yote amtakaye yeye’ (**Dan.4:32**). Taifa lake takatifu lilikuwa likiteseka utumwani kwa sababu ya kutotii kwao. Utiifu na imani ya Ibrahimu ilikuwa imewezesha kuanzishwa kwa taifa la Israeli; na ahadi yao ya kitaifa ya kutii sheria ya Mungu ilikuwa imetangaza katiba yao kama ‘... ufalme wa makuhani, na taifa takatifu’ (**Kut.19:6**). Kwa maana pale Sinai watu wa Mungu waliokombolewa walijifunza kwamba ili kuwa jumuiya ya kuabudu na kutumikia, kulingana na maagizo na makusudi ya Mungu, lazima wawe na ahadi thabiti, ‘Hayo yote aliyoyanena BWANA tutayatenda’ (**Kut.19:8**).

Kutoka kwa Ibrahimu hadi kwa watu miaka 430 ilikuwa imepita. Wakati huo Mungu alikuwa amethibitika kuwa mwaminifu kwa watu wake, kama inavyofafanuliwa waziwazi katika **Zaburi 105:12-14, 23, 37, 43**, ‘Walipokuwa wachache ... walizunguka kutoka taifa hata taifa, toka ufalme mmoja. kwa watu wengine. Hakumruhusu mtu kuwadhulumu; naam, wafalme walioteswa kwa ajili yao ... Israeli nao wakaingia Misri ... akawatoa wakiwa na fedha na dhahabu ... akawatoa watu wake kwa furaha, na wateule wake kwa kuimba. Na hivyo wakafika Sinai, na agano zito likafanywa.’

Upesi neno lingine lenye umuhimu mkubwa likasemwa kwa taifa takatifu, **ufalme wa makuhani**, ‘... na wanifanyie patakatifu, ili nipate kukaa kati yao’. Zaidi ya hayo, patakatifu palikuwa ‘... sawasawa na yote nikuonyeshayo, mfano wa maskani, na mfano

wa vyombo vyake vyote, ndivyo mtakavyoifanya' (**Kut.25:8,9**). Utaifa, ufalme, ukuhani, na patakatifu, makao ya Mungu kati ya watu Wake, vyote vilikuwa sehemu ya makusudi na mpango Wake kwa ajili ya wale aliowakomboa na kuwatenga Kwake. Itakuwa hivyo siku zote katika matakwa ya Mungu kwa watu waliokombolewa, iwe katika nyakati za Agano la Kale au leo.

Ufalme Umechukuliwa na Kutolewa

Sura inayofuata inafuatilia zaidi uwasilishaji wa kimaandiko wa ufalme wa Mungu katika semi zinazofuatana. Inasaidia katika hatua hii kuona kwamba Bwana, alipokuwa duniani, aliweka wazi kwamba ufalme unaweza kutolewa, na kuondolewa, **Mathayo 21:43** inasema, 'Kwa sababu hiyo nawaambia, **Ufalme wa Mungu** utaondolewa kwenu, nao watapewa taifa lenye kuzaa matunda yake.' Taifa la Israeli halikutoweka kabisa wakati maneno mazito ya Bwana yalipotimia, lakini, kwa kutoamini na kumkataa Masihi wao, hawakuwekwa tena kuwa **ufalme wa Mungu** na walinzi wa kanuni zake. Ingawa wamehifadhi utambulisho wa kitaifa wa ajabu, wametawanyika kati ya mataifa, wakiteseka kwa kadiri ya maangamizi makubwa kweli kweli. Lakini urejesho wa Israeli ni wa hakika, kama inavyotangazwa katika **Warumi 11**, '... taabu imewapata Israeli kwa sehemu, hata utimilifu wa Mataifa upate kuingia; na hivyo Israeli wote wataokolewa' (**Mstr 25,26**).

TABIA, MAADILI NA KIHISTORIA

Tayari imebainika kwamba imani na utifu wa Ibrahimu ulikuwa ni sharti la kutimizwa kwa makusudi ya Mungu kwa taifa na ufalme wa Israeli. Hili liliimarishwa mara kwa mara katika historia ya taifa, na hakuna mahali popote kwa nguvu zaidi kuliko kule Sinai. Zaidi ya hayo, kanuni hizi za msingi za ufalme wa Mungu hazibadiliki, na hivyo kutarajiwa katika utendaji katika maonyesho ya taifa takatifu na ufalme wa Mungu leo. Tabia muhimu ya kimaadili ya ufalme wa Mungu imeelezwa waziwazi katika **Warumi 14:17**, ambapo tabia fulani nzuri zimewekwa pamoja na misingi ya utii na uaminifu; 'Maana ufalme wa Mungu si kula na kunywa, bali ni haki na amani na furaha katika Roho Mtakatifu'. Maadili haya yalitarajiwa waziwazi na Mungu kutoka kwa watu wake wa Agano la Kale Israeli.

Sheria ya Haki

Sheria ya Mungu kama aliyopewa Musa kwa Waisraeli iliundwa ili kukuza sifa zilizoonyeshwa katika **Warumi 14:7** kati ya watu wa Mungu. Kanuni za maadili kutoka Sinai, pamoja na sherehe

nyingi pia, zilihitiwa kwa watu haki ya kibinafsi na ya kitaifa ambayo pekee ingeweza kumpendeza Mungu wa usafi usio na kipimo. Neno kwa **Walawi 11:45** lilikuwa lisilobadilika, 'Mimi ndimi BWANA niliyewaleta kutoka nchi ya Misri, ili niwe Mungu wenu; basi mtakuwa watakatifu kwa kuwa mimi ni mtakatifu'. Kabla ya mtume **Petro** kuzungumza katika waraka wake wa kwanza kwa wanafunzi juu ya majukumu yao kama nyumba ya kiroho, ukuhani, taifa takatifu, alikuwa na uchungu katika sura ya **1** kusisitiza haki na utii.

Kuhusu hao wa mwisho aliandika, 'Kwa kuwa mmezitakasa roho zenu katika kuitii kweli ...' (**1 Petro 1:22** Tayari alikuwa amewanukuu mambo ya **Walawi 11** akihitimisha agizo lake, 'Kama wana wa kutii, msijirudishe kufuata tamaa zenu za kwanza wakati wa ujinga wenu; bali kama yeye aliyewaita alivyo mtakatifu, ninyi nanyi iweni watakatifu; katika namna zote za kuishi' (**mstr 14- 15**). Kwa sababu ya asili na tabia halisi ya Mungu, utii na haki ni vilele pacha ambavyo, kwa msaada wa Roho wa Mungu, wale walio Wake katika enzi yoyote, wanapaswa kulenga. Katika **Waebrania 8:10** kuhusu matumizi ya agano jipya kwa Waisraeli walioamini, twasoma, '**Nitatia sheria zangu katika nia zao**; na katika mioyo yao nitaziandika'. Kusudi moja muhimu sana la dhabihu ya Kristo kama toleo la dhambi lilikuwa, 'ili matakwa ya torati yatimizwe ndani yetu. Kristo aliihukumu dhambi katika mwili' (**Warumi 8:3-4**).

Ulinganisho wa kina ungeweza kufanywa kati ya sheria ya Musa na maagizo ya Agano Jipya kwa wanafunzi wa Kristo. Mitihani michache inatolewa: 'Waheshimu baba yako na mama yako; 'Enyi watoto, watiini wazazi wenu katika Bwana, maana hii ndiyo haki' (**Kut.20:12; Efe.6:1**). 'Usiibe; 'Aliyeiba asiibe tena'

(**Kut.20:15; Efe.4:28**). ‘Usimshuhudie jirani yako uongo; ‘Bali sema kweli kwa upendo ... (**Kut.20:16; Efe.4:15**). ‘Usizini’; ‘Au hamjui ya kuwa wadhalimu hawataurithi ufalme wa Mungu? ... wala wazinzi hawataurithi ufalme wa Mungu (**Kut.20:14; 1 Kor.6:9,10**).

Sasa nukuu hii ya mwisho, inayogusa jambo la uzinzi na uasherati, ni ya maana sana kwa sababu ya muktadha wake. Adhabu ya uzinzi chini ya sheria ya Musa ilikuwa ni kuuawa kwa kupigwa mawe, ingawa neema ya Mungu na msamaha ziliingilia kati katika kesi kama vile uzinzi wa Daudi na Bathsheba. Mtume anaweka wazi sana katika kuandika kwa Kanisa la Mungu la Korintho, kwamba mkosaji fulani katika suala la uasherati lazima atengwe **1 Kor.5:13**. Hili linapatana kikamilifu na fundisho la mstari wa baadaye katika kifungu kile kile cha Wakorintho, kilichonukuliwa hapo juu, kuhusu kupoteza urithi katika ufalme wa Mungu. Hitimisho haliepukiki kwamba mtakatifu mwenye dhambi aliyehukumiwa kwa kutengwa na hivyo akapoteza urithi wake katika ufalme wa Mungu. Inatia moyo, na ni sababu ya kutoa shukrani, kwamba kuna uthibitisho katika barua iliyofuata ya Paulo kwamba urejesho ulikuwa unatazamiwa. Jambo hili la kupoteza urithi linahitaji kuchukuliwa kwa uzito sana na wale ambao wangedai nafasi katika ufalme wa Mungu kwa kila mtoto wa Mungu bila kujali mazingatio ya hali ya kiroho, na kujitiisha kwa mapenzi ya Bwana. Jambo hili litajadiliwa zaidi katika sura inayofuata.

Amani na Furaha

Ikiwa haki, kama ilivyotajwa katika **Warumi 14:17** ni wajibu mzito, sifa nyingine za kimaadili za ufalme wa Mungu ni matokeo yake ya thamani - amani na furaha. Hadi leo hii 'shalom' (amani) ndiyo salamu yenye sifa kuu zaidi katika Israeli. Katika **Hesabu 25:12** neno la Bwana kwa kuhani mwaminifu **Fineasi** lilikuwa, 'Tazama, nampa yeye agano langu la amani'. Na katika mojawapo ya vifungu hivyo vya thamani vya faraja na faraja kwa watu wake, Mungu alitangaza kupitia Isaya, "fadhili zangu hazitaondoka kwako, wala agano langu la amani halitaondolewa, asema BWANA akurehemuye" (**Isa. 54:10**). Vile vile, kwa uhusiano na madhumuni ya agano jipya la Mungu kwa watu, taifa na ufalme, maandiko mengi yanaonyesha msisitizo uliowekwa kwenye amani kama tabia kuu ya ukuhani, watakatifu na wa kifalme - **1 Petro 2**. Andiko moja la namna hiyo ni **Waefeso 4:3**, 'tukijitahidi kuuhifadhi umoja wa Roho katika kifungo cha amani'. Kwa hakika kuna amani inayohusishwa moja kwa moja na muungano wa mwamini na Kristo, amani ambayo hakuna uhusiano wowote katika ulimwengu huu unaoweza kushindana.

Paulo alipomaliza ufafanuzi wake wa kwanza wa kuhesabiwa haki kwa kimungu kwa Warumi, aliandika, 'Basi **tukiisha kuhesabiwa haki itokayo katika imani**, tuwe na amani kwa Mungu, kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo' (**Warumi 5:1**). Wasia wa Bwana kwa wanafunzi Wake waliochanganyikiwa kabla ya Kalvari ulikuwa, 'Amani nawaachieni; amani yangu nawapa; mimi niwapavyo mimi si kama ulimwengu utoavyo' (**Yohana 14:27**). Hata hivyo ikiwa 'kifungo cha amani' ambacho Paulo aliandika katika **Waefeso 4** kingefaa katika kudumisha 'umoja wa Roho' kati ya wanafunzi katika ushuhuda, ingehitaji 'kutoa

bidii'; juhudi ya kweli ya watakatifu katika Kanisa la Mungu la Efeso, katika uwezo wa Roho Mtakatifu yeye yule. Walikuwa '... wamejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii, naye Kristo Yesu mwenyewe akiwa jiwe kuu la pembeni'; nao walikuwa '... wamejengwa pamoja kuwa maskani ya Mungu katika Roho' (**Efeso 2:20,22**). Kwa wakati ufaao itaonekana jinsi mambo haya yanayohusiana na tabia ya ufalme wa Mungu leo, kama ilivyoonyeshwa katika **Warumi 14**, na ambayo mara nyingi ni masharti, yanahusiana kwa karibu na matakwa ya katiba yaliyowekwa katika Agano Jipya kwa hilo, ufalme huo huo.

Hatimaye, **Warumi 14:17** inazungumza juu ya furaha ambayo, pamoja na haki na amani, hupata chanzo chake katika Utu wa Roho Mtakatifu. Kuhusiana na Israeli katika Agano la Kale, kama kielelezo cha hamu ya Mungu kwa ufalme wa makuhani na taifa takatifu (**Kut.19:6**), furaha mara nyingi inahusiana na patakatifu na mahali pa kukaa pa Mungu, ambayo ilikuwa ya ukuhani na taifa. Ilikuwa ni kwa Daudi kwamba alipewa kufanya maandalizi ya kina kwa ajili ya makao ya Mungu. Aliwaongoza watu kwa ukarimu wa kutoa vitu vyao vya thamani kwa kusudi hili, na **1 Nyakati 29:9** inasema, 'Ndipo watu wakafurahi, kwa sababu wametoa kwa hiari, kwa sababu kwa moyo mkamilifu walimtolea BWANA kwa hiari yao; mfalme naye akafurahi kwa furaha nyingi.' Kisha, wakati wa uamsho katika utawala wa Hezekia, wakati ibada zito za nyumba ya Mungu ziliporejeshwa kwenye utukufu wa kwanza unaoakisi siku za Sulemani, mada kuu ilikuwa ni shangwe: 'Basi palikuwa na furaha kuu katika Yerusalemu; kwa maana tangu wakati huo wa Sulemani, mwana wa Daudi, mfalme wa Israeli, hapakuwa na mfano wa hayo huko Yerusalemu.' (**2 Nyakati 30:26**).

Baadaye, Nehemia alipotumia uongozi wake shujaa wa mabaki ya Israeli waliorudi kutoka utumwani, watu walihuzunika kwa sababu utumishi uliorudishwa wa nyumba ya Mungu ulilinganishwa vibaya na utukufu wa siku zilizopita. Lakini Nehemia alikuwa na ujumbe kwao, ‘... furaha ya BWANA ni nguvu zenu’ (**Neh.8:10**). Furaha hii ilihusishwa na huduma ya kimungu kwa mara nyingine tena iliyotolewa kulingana na masharti ya Kitabu ambayo **Ezra** alikuwa akisoma kwa kusanyiko la wasikilizaji kutoka kwenye mimbari yake ya mbao, tangu asubuhi hadi katikati ya mchana (**Neh.8:3-10**). Kama vile wakati huo palikuwa na furaha ya pekee, ambayo ilikuwa ‘ya Bwana’, na ambayo ilitolewa kwa watu wake katika utumishi wa utii wa pamoja, vivyo hivyo leo wale wanaotaka kujieleza kwa ufalme wa Mungu wanapaswa kupata furaha ya pekee katika maongozi hayo, hivyo kuingia kikamilifu zaidi katika **Warumi 14:17**.

Matendo 8 inasimulia kuhusu Filipo mwinjilisti akienda Samaria na habari njema: ‘... walipomwamini Filipo, akihubiri habari njema juu ya ufalme wa Mungu, na jina la Yesu Kristo, wakabatizwa, wanaume na wanawake’ (**mstr 12**). Si ajabu kwamba tamko la jumla juu ya kazi kama hiyo lilikuwa, ‘... kulikuwa na furaha nyingi katika mji huo’ (**Mst.8**). Yuda alianza kuandika kwa ‘... hao wanaoitwa’ kuhusu ‘... wokovu wetu wa kawaida’. Lakini alikuwa, ‘... alilazimika kuwaandikia ili kuwaonya **mwishindanie** imani waliyokabidhiwa watakatifu mara moja tu’ (**Yuda 1,3**). ‘Imani’ ni sehemu ya mafundisho ya Agano Jipya iliyowekwa kwenye kumbukumbu takatifu kwa wanafunzi wa Kristo kufuata hadi Yesu atakaporudi, na kujumuisha sheria za ufalme wa Mungu na taifa takatifu.

Sasa, bila shaka, barua fupi ya **Yuda** yaonyesha kwamba

alihangaikia hasa mitego fulani ya kiadili katika njia ya usemi wa uadilifu, wa pamoja wa ‘imani.’ Hata hivyo pia alihangaikia sana kwamba ‘kujikwaa’ kokote huko kwa watakatifu kungeingilia shangwe yao katika utumishi wa kimungu. Hivyo anahitimisha barua yake fupi kwa kusema, ‘Sasa kwake yeye awezaye kuwalinda ninyi msijikwae, na kuwaweka ninyi mbele ya utukufu wake bila mawaa katika furaha kuu ...’ (**Mst.24**). Nguvu zao katika huduma ya ufalme, kama katika Siku za Nehemia, lazima ziwe ‘furaha ya Bwana.’ Furaha ya dhambi kwa kutolewa ni utoshelevu wa hali ya juu yenyewe kwa Mkristo. ‘Furaha ya Bwana’ katika utumishi wa pamoja wa nchi takatifu na ufalme wa Mungu, ni kipimo cha ziada cha thamani, kinachotolewa kwa wanafunzi watiifu, wanaofanya watu wa Mungu.

Kushindwa kwa Tabia

Katika kukazia umuhimu wa juu wa utii na haki katika tabia ya ufalme wa Mungu na taifa takatifu, ni wazi kwamba wakati unaweza kuja kwa huzuni ambapo mtu binafsi anajiondoa mwenyewe kutoka kwa nafasi ndani yake. Rejea ilifanywa kwa **1 Wakorintho 6:9,10**, na mkazo huo huo mzito juu ya dhambi ya maadili unapatikana katika **Waefeso 5:5**. Hapa mtume anatoa onyo zito juu ya dhambi zinazoweza kuwaathiri wanafunzi kwa urahisi katika kanisa, na anatangaza, ‘Kwa maana neno hili mnalijua hakika, ya kwamba hakuna mwasherati, wala mchafu, wala mwenye tamaa, ndiye mwabudu sanamu hatarithi ufalme wa Kristo na Mungu.’ Zaidi ya hayo, si dhambi za kimaadili tu, kama zilivyoenezwa hapa, zinaweza kumnyima mtu urithi katika ufalme wa Mungu. Paulo anatoa agizo kuu kwa **Wathesalonike** kwamba ‘... jitengeni nafsi zenu na kila ndugu aendaye kwa upotovu, wala si kwa kufuata yale mapokeo waliyoyapokea

kwetu' (2 **Thes.3:6**).

Pia kwa **Tito** anaandika, 'Mtu ambaye ni mzushi baada ya kuonywa mara ya kwanza na ya pili umkatae; tukijua ya kuwa mtu kama huyo amepotoka, tena anatenda dhambi, akiwa amejihukumu mwenyewe' (**Tit.3:10,11**). Kwa hivyo machafuko makubwa katika maisha ya jumla ya mfuasi; au uungwaji mkono au mafundisho potofu sana, pia yanahitaji nidhamu na utengano.

Kuanguka kwa Israeli

Sasa ni wazi kutoka kwa injili, na haswa kutoka kwa maneno ya Bwana pale, kwamba Israeli kitaifa ilikuwa imekataliwa kama eneo la ufalme. Msingi wa hili ulikuwa ni kutotii kwao sheria ya Mungu ambayo ilikuwa imelifanya taifa kuwa takatifu na la kikuhani pale Sinai. Kutotii kwao, kuvikwa unafiki kwa lawama, kuliongoza kwenye kutozaa matunda, na hatimaye kukataliwa kwa Mfalme Mwenyewe kati yao. Haya yote yameonyeshwa kwa uwazi na Bwana Mwenyewe katika **Mathayo 21:33-46**, katika mfano wa mwenye nyumba aliyepanda shamba la mizabibu, akiwatumia watumishi Wake, na hatimaye Mwanawe, kukusanya matunda. Bwana aliposimulia maneno ya mkulima, 'Huyu ndiye mrithi; njooni, na tumwue, na tuchukue urithi wake' (**Mstr 38**), hatima ya Israeli ilitiwa muhuri kitaifa. Zaidi ya hayo, wakuu wa makuhani na Mafarisayo '... walitambua ya kuwa anazungumza juu yao' (**Mstr 45**). Kwa maana Bwana alikuwa ametoa hitimisho la uharibifu na lisiloepukika kutoka kwa mfano wake, 'Kwa sababu hiyo nawaambia, Ufalme wa Mungu utachukuliwa kutoka kwenu, nao watapewa taifa lenye kuzaa matunda yake' (**mstr 43**).

Hili ndilo taifa takatifu ambalo Petro aliandika katika waraka wake wa kwanza. **Zaburi 118**, kwa kiasi kikubwa, imechukuliwa na kunukuliwa katika vifungu vyote viwili kuhusu ‘jiwe walilikataa waashi. Likiwa limekataliwa na viongozi wa Israeli, lile Jiwe lililo hai, Bwana Yesu Kristo, linawasilishwa na Petro kama Yeye, ambaye akija kwake, waamini ambao wenyewe pia ni mawe yaliyo hai, ‘... wamejengwa nyumba ya kiroho, iwe takatifu. Ukuhani wa kifalme, taifa takatifu’ (**1 Petro 2:4,5,9**).

Mfalme wa Israeli alikataa

‘Hata baada ya Yohana kutiwa gerezani, Yesu alikwenda Galilaya, akiihubiri Injili ya Mungu, akisema, Wakati umetimia, na ufalme wa Mungu umekaribia; tubuni, na kuiamini Injili’ (**Marko 1:14,15**). Hivyo Marko anata ngaza kufunguliwa kwa huduma ya kidunia ya Yule ‘... aliyezaliwa Mfalme wa Wayahudi’ (**Mt.2:2**). Ni wazi kwamba Bwana Yesu aliwaalika ‘... kondoo waliopotea wa nyumba ya Israeli’ (**Mt.10:6**) kumtambua Masihi na Mfalme wao. Vivyo hivyo kwa uwazi, Alielewa vizuri sana kwamba alikuwa karibu kukataliwa na Israeli, na kitendo cha kwanza kabisa ambacho **Marko** anaandika baada ya maneno hayo hapo juu kusemwa ni wito wa kwanza wa wale mitume kumi na wawili kwenye bahari ya Galilaya. Mwalimu alijua kwamba alikuwa anaanza jambo jipya na watu hawa.

Kutokana na hali hiyo, ni ubatili kukisia juu ya badiliko lolote ambalo huenda lingetokea kama Israeli wangepokea kitaifa na kumkaribisha Mfalme wao anayestahili. Taifa lilimkataa, na kukariri maneno ya **Zaburi 118**, ‘Amebarikiwa yeye (Mfalme) ajaye kwa jina la Bwana’ (**Mt.21:9**), na umati wa watu wanaom-sifu, alikuwa na pete wazi. , kama vile **Zekaria 9:9** ilivyokuwa

na utimizo wayo ulioahidiwa ‘Furahi sana, Ee binti Sayuni; piga kelele, Ee binti Yerusalemu; tazama, mfalme wako anakuja kwako; ni mwenye haki, naye ana wokovu; mnyenyekevu, amepanda punda, hata juu ya mwana-punda wa punda’ (**Zek. 9:9; Mt.21:5; Yoh. 12:15**). Hata hivyo, kwa kusikitisha, ilisomwa, ‘Naye alipokaribia aliuona mji, akaulilia, akisema, Laiti ungal-ijua katika siku hii, hata wewe, mambo ya amani! lakini sasa yamefichwa machoni pako ... kwa sababu hukuujua wakati wa kujiliwa kwako’ (**Luka 19:41,42,44**).

Jinsi kuu la utajiri na hekima na ujuzi wa Mungu! Jinsi zisivyotafutika hukumu zake, na njia zake hazitafutikani! Maana ni nani aliyeijua nia ya Bwana? au ni nani amekuwa mshauri wake? Au ni nani aliyempa yeye kwanza, naye atalipwa tena? Kwa kuwa vitu vyote vyatoka kwake, na kwa njia yake, na vyake kwake. Utukufu una yeye milele. Amina’ (**Warumi 11:33-36**).

Uhamisho wa Ufalme

Tukirudi sasa kwenye **Mathayo 21**, wale wakulima wanaonekana wakimtoa Mwana nje ya shamba la mizabibu na kumwua. Hukumu yao inatamkwa; na Bwana anatangaza, ‘Ufalme wa Mungu utaondolewa kwenu, nao watapewa taifa lenye kuzaa matunda yake’ (**mstr 43**). Maneno haya yalisemwa kwa wakuu wa makuhani na Mafarisayo ambao walitambua shitaka lililolelekezwa kwao. Inahitajika, hata hivyo, kuweka kando ya maneno haya yale ambayo Bwana alizungumza kwa njia sawa juu ya ufalme wa Mungu, kwa wanafunzi wake mwenyewe na yaliyomo katika **Luka 12**.

Katika kifungu hiki Bwana anatazamia kwa hamu ushuhuda na

ushuhuda wa wanafunzi katika kipindi kipya cha makusudi matakatifu. Aliwaonya juu ya mateso, na kuwahakikishia kwamba Roho Mtakatifu ambaye angekuwa pamoja nao na ndani yao, angewafundisha ‘... katika saa ile ile yawapasayo kusema’ (**mstr 12**). Na kadhalika ... ‘Msijisumbue kwa ajili ya maisha yenu, mtakula nini; wala miili yenu, mtavaa nini ... kwa ajili ya hayo yote mataifa ya ulimwengu yanatafuta sana’ (**mstr 22,30**). Taifa takatifu lilikuwa sasa katika maoni Yake, halikujishughulisha sana na vitu vya kimwili, bali mwelekeo mmoja kuelekea mambo ya kiroho. Kwa hiyo, ‘... utafuteni ufalme wake, na hayo mtazidishiwa. MsioCOPE, enyi kundi dogo; kwa kuwa Baba yenu ameona vema kuwapa ule ufalme’ (**mstr 31,32**).

Kundi Ndogo

Maana ya neno ‘kundi’ yahitaji kufikiriwa kwa uangalifu. Ma-neno ya Bwana kwa Wayahudi yametolewa katika **Yohana 10:26-28**, ‘... ninyi hamsadiki, kwa sababu ninyi si wa kondoo wangu. Kondoo wangu waisikia sauti yangu, nami ninawajua, nao wanifuata; nami nawapa uzima wa milele; wala hawatapotea kamwe.’ Uzima wa milele ni zawadi ya kibinafsi kwa kila aaminiye. Lakini Bwana pia alisema kuhusu kondoo ambao aliu-toa uhai Wake wao, ‘... watakuwa kundi moja, mchungaji mmoja’ (**Yohana 10:16**). Kundi ni mfano wa kondoo, waliokusanywa kwa ujitiisho wa pamoja na utii kwa Mchungaji mmoja. Ilikuwa furaha ya Baba kuwapa ufalme. Kundi katika **Luka 12** na taifa la **Mathayo 21** huja pamoja kwa uwazi kama maelezo tofauti ya wale ambao, kwa pamoja, lilikuwa ni kusudi la Bwana sasa kuwapa ufalme. Huu ulikuwa ni ufalme uliochukuliwa kutoka Israeli, kuwekwa kwa kundi dogo la wanafunzi wa Bwana Yesu.

Uzima wa milele unatolewa kwa waamini binafsi, na hakuna mtu anayeweza kupoteza zawadi hii isiyokadirika. Ufalme wa Mungu ni majaliwa ya pamoja, ambayo mapendeleo yake yanaweza, kama ilivyoonyeshwa tayari, kupotezwa.

Mungu asifiwe kwa ajili ya ‘... Mungu wa amani, aliyemleta tena kutoka kwa wafu Mchungaji mkuu wa kondoo kwa damu ya agano la milele, Bwana wetu Yesu.’ Kusudi moja la onyesho hilo la uweza wa kimungu lilikuwa ‘... kuwakamilisha ninyi katika kila neno jema, mpate kuyafanya mapenzi yake, akitenda ndani yetu lile lipendezalo machoni pake, kwa Yesu Kristo; Utukufu una yeye milele na milele. Amina’ (**Ebr.13:20,21**). Maneno haya yanafunga kabisa waraka wa Agano Jipya ambao unaeleza kwa thamani na kwa namna ya pekee huduma ya patakatifu kwa watu wa Mungu leo, ukuhani mtakatifu. Kwa hiyo Mchungaji Mkuu katika ufufuo huwaleta pamoja kondoo aliowachagua hapo mwanzo kuwa ‘kundi dogo’ ili kuwafundisha zaidi juu ya ufalme utakaotolewa kwao, ‘... akiwatokea kwa muda wa siku arobaini, na kuyanena mambo hayo. kuhusu ufalme wa Mungu’ (**Matendo 1:3**). Mambo haya yalipaswa kuingizwa katika mafundisho ya ‘mitume.’

Bwana alikuwa akiwafundisha watu wake kuhusu ufalme, tabia yake, katiba, huduma, na mengine mengi. Baada ya kutazama kidogo tabia ya ufalme aliokuwa karibu kuanzisha kati ya watu na taifa, ni muhimu sasa kuzingatia katiba yake.

KATIBA

Kwa neno ‘katiba’ hapa ina maana ya msingi uliowekwa wa shirika na mwenendo wa chombo chochote cha watu, ikiwa ni pamoja na masharti ya kushirikiana nalo. Bwana katika ufufuo alikuwa na mambo mengi ya kuwaambia wanafunzi ambao alikuwa amewaambia kwanza kama ‘kundi dogo.’ Kulikuwa na mwongozo mwingi wa kichungaji uliohitajika ikiwa dhana na kanuni za ufalme wa Mungu zingeelezwa vya kutosha. Kwa hiyo Mwalimu kwa wazi alitumia muda mwingi katika siku 40 za **Matendo 1:3** kufundisha, ‘... kunena mambo ya ufalme wa Mungu.’

Sio kinyume cha asili hata kidogo, swali moja lilikuwa kuu akilini mwao, ‘Bwana, wakati huu ndio utakaorudisha ufalme kwa Israeli?’ (**1:6**). Jibu la Bwana - ‘Si kazi yenu kujua nyakati wala majira, Baba aliyoyaweka ndani ya mamlaka yake mwenyewe’ (**Mst.7**) – halikuwa bure kabisa jambo walilolizungumzia. Badala yake, mara moja alielekeza mawazo yao juu ya kazi iliyokuwa mkononi moja kwa moja katika uwezo ulioahidiwa wa Roho Mtakatifu ajaye, yaani ushuhuda wao wa kuenea, hatimaye

‘... hata mwisho wa dunia’ (**Mst.8**).

Ilikuwa ni katika kusudi lake kufunua baadaye kwa Paulo, katika **muktadha** mwingine, kwamba Israeli ilikuwa ikiwekwa kando kwa muda. Ni mwisho tu wa ‘nyakati za Mataifa’ ndipo Israeli wangukuja tena katika ubinafsi wake katika mipango ya Mungu (**Warumi 11:25-28**). Zaidi ya hayo, alikuwa na mtazamo wa fundisho ambalo Petro na Paulo wangesababishwa kuweka kwenye rekodi kuhusu kukusanywa, serikali na utumishi wa ‘taifa lenye kuzaa matunda,’ ‘kundi dogo’. Bila shaka kanuni zilizoweka msingi wa ushuhuda na utumishi wa ‘... watu wa milki ya Mungu’ (**1Pet.2:9**) zilikuwa msingi katika mafundisho ya siku 40 za **Matendo 1:3**, ingawa maelezo mengi yalibaki. kufichuliwa katika mafundisho ya baadae ya kitume. Mtume alifanya bila kusita mara baada ya Pentekoste katika kuwaongoza waongofo wanya, hasa Wayahudi, mwanzoni, katika mfano ulioelezwa katika **Matendo 2:41,42** “Nao waliolipokea neno lake wakabatizwa; **roho elfu**. Wakawa wakidumu katika fundisho la mitume, na katika ushirika, na katika kuumegea mkate, na katika kusali. Hili lilileta kuwepo kwa Kanisa la Mungu huko Yerusalemu.

Asili ya Ufalme

Wala haishangazi hata kidogo kwamba mitume wangechukua hatua madhubuti katika kuanzisha hatua za msingi ambazo kwazo wanafunzi waliwekwa kuwa kanisa la Mungu. Kwa maana hotuba zinazoonyeshwa katika **Matendo 1:3** kwa wazi haikuwa mara ya kwanza watu Wake kumsikia Bwana wao akinena juu ya hali ambazo zingetokea baada ya kifo na ufufuo Wake, na kielelezo cha huduma ya kanisa ambacho wangeweka chini ya sheria ya agano jipya. **Mathayo 18:15-20** inarejelea Bwana

akijadiliana na wanafunzi hali ambapo ndugu ambaye ametendewa dhambi anapaswa kwanza kumshtaki mkosaji, ikiwa ni lazima kwa mashahidi wawili. Ikiwa hili lingeidhinishwa bila kufaulu katika kusuluhisha ugumu huo, jambo hilo lilipaswa kuhusishwa na ‘Kanisa’, au ‘kutaniko.’

Hili kwa hakika lilitazamia kwa hamu **Makanisa ya Mungu** ya Agano Jipya ambamo matukio kama hayo ya matatizo yange-tokea kwa huzuni, lakini bila kuepukika. Hakika, ushauri unao-tolewa katika nyaraka unatoa ulinganifu wa karibu wa maneno ya Bwana mwenyewe (**2 Thes. 3:15; Tit. 3:10; Yakobo 5:19**). Kisha tena, katika siku zilizofuata mara moja kufufuka Kwake, Bwana Yesu alikutana na wanafunzi wake katika mlima wa Galilaya. Baada ya kuwahakikishia utakatifu wake wa ulimwengu wote, aliwaagiza kwa maneno kamili juu ya kusudi lake kwa kipindi hiki cha wakati: ‘Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu: na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi: na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari’ (**Matayo 28:19,20**). Juu ya msingi huu thabiti, ulio wazi, inapendekezwa, alijenga maagizo yake ya siku 40 yaliyofuata.

Tayari imesemwa kwamba haishangazi kuwa mitume walis-hangaa ikiwa usemi huu mpya wa ufalme wa Mungu ungetumika kwa waongofu Wayahudi pekee. Hatua kwa hatua kinyume kingefunuliwa kwao wakati mitume waliitikia kukataliwa kwa Wayahudi kwa injili, na mafundisho ya mitume. Ufahamu maalum uliwasilishwa kwa Petro katika suala la Kornelio (**Matendo 10**); na mtume mkuu kwa Mataifa, Paulo, alisukumwa katika kazi ya kusimamisha awamu mpya ya ufalme wa Mungu

kati ya taifa jipya takatifu. Hakika, mengi ya ‘... mambo yote niliyowaamuru ninyi’ ya **Mathayo 28:20** yalikuwa mambo kama yaliyoonyeshwa katika **Mathayo 18** kuhusu ‘kanisa (au kutaniko)’ , na bila shaka yalikuswa na kufafanuliwa kwa urefu wakati wa Siku 40 za **Matendo 1**. Kwa ufupi, watu hawa walijua misingi ya kile kilichotarajiwa kutoka kwao, tangu mwanzo kabisa wa kipindi kipya.

KANISA NA MAKANISA

Katika hatua hii ni muhimu kusema wazi kwamba jambo tukufu la Kanisa, Mwili wa Kristo ambao ulikuja kwa gharama ya Pentecoste, kwa njia yoyote haupotei machoni. Hakika, majaliwa ya Roho Mtakatifu ya kila mwamini yalikuwa muhimu sana; na, katika mojawapo ya vifungu vyake vikubwa vya mafundisho ya utatu wa kimaandiko, Paulo anaweka wazi pasipo shaka yoyote kwamba, ‘... katika Roho mmoja sisi sote tulibatizwa kuwa mwili mmoja’ (**1 Kor.12:13**). Katika kuliandikia kanisa la Efeso anatoa ukweli uleule kwa maneno ya waamini kuwa ‘... wametiwa muhuri na Roho Mtakatifu wa ahadi’; na kupanua mazungumzo yake yenye nguvu kuhusu ‘... **siri** ya Kristo; ambayo katika vizazi vingine haikudhihirishwa kwa wanadamu, kama ilivyofunuliwa kwa mitume na manabii wake watakatifu katika Roho’ (**Efeso 1:13; 3:4,5**).

Bila kulinganishwa na ukweli huu ulivyo, lengo mahususi la kijitabu hiki ni kuchunguza ukweli wa ufalme wa Mungu katika Agano Jipya, na itadhihirika mara kwa mara kwamba hii haichukuliwi kama uhusiano wa pamoja na Kanisa la Mwili

wa Kristo. Wakati huohuo, ni jambo lisilopingika kwamba kusudi la Bwana lilikuwa kwamba washiriki wote wa Mwili Wake duniani watambulishwe na usemi wa ufalme wa Mungu ambao alifafanua kwa wanafunzi wake kwa kipindi hiki. Ilikuwa ni kwa ‘mwalimu wa Israeli’, Nikodemo, kwamba Bwana alitangaza, ‘Mtu asipozaliwa mara ya pili, hawezi kuuona ufalme wa Mungu’; na tena, ‘Mtu asipozaliwa kwa maji na kwa Roho, hawezi kuingia katika ufalme wa Mungu’ (**Yohana 3:3,5**). Kuzaliwa upya kunapaswa kupelekea maono na uzoefu wa ufalme.

Mathayo 28:18-20 haiwezi kufasiriwa kwa njia yoyote kuwa wanafunzi wa Kristo ambao hawakubatzwa katika Jina la utatu, au ambao hawakujiweka chini ya ‘yote niliyowaamuru ninyi’, ikiwa amri ilitoka moja kwa moja kutoka kwa Mungu. Midomo yake mwenyewe, au kutoka kwa Maandiko yafuatayo, yaliyoon-gozwa na Roho Mtakatifu ambaye alimtuma. Je, wote watakuwa waumini huko leo? Je, ni wangapi wamepitia maji ya ubatizo na kushughulikia suala hilo kwa mapana ya kujifunza na kuzingatia ‘yo yote niliyowaamuru ninyi’?

Mungu kama Mfalme

Tafakari imeshatolewa juu ya ujio wa Bwana Yesu akihubiri ufalme wa Mungu. Hakukuwa na shaka juu ya utambulisho wa Mfalme ambaye alihubiri ufalme wake. Huu ulikuwa ni utawala wa kifalme uliowekwa pekee kwa Mungu Mwenyewe, na sasa Mungu mwenye mwili alikuwa akitangaza ufalme Wake. Kwa hiyo pale Sinai wakati, kwa kutegemea utii na utunzaji wa agano, Israeli ikawa ‘ufalme wa makuhani, na taifa takatifu’, Bwana Mwenyewe alipaswa kuwa Mtawala mkuu zaidi katika ufalme

Wake. Miaka 500 hivi baadaye, harakati yenye kuhuzunisha sana ilitokea katika taifa hilo takatifu, ambalo Mungu, akiwa Mfalme, alitaka kujifurahisha sana.

‘Ndipo wazee wote wa Israeli wakakusanyika, wakamwendea Samweli huko Rama, wakamwambia, Tazama, wewe u mzee, wala wanao hawaenendi katika njia zako; lakini neno hilo likawa baya machoni pa Samweli, waliposema, Tupe mfalme atuamue. Samweli akamwomba BWANA. BWANA akamwambia Samweli, Isikilize sauti ya watu hawa katika kila neno watakalokua mbia, kwa maana hawakukukataa wewe, bali wamenikataa mimi, nisiwe mfalme juu yao’ (1 Sam.8:4-7). Historia iliyohakikiwa ya wafalme wa Israeli na Yuda baada ya hapo imerekodiwa kwa uaminifu, ikiwa ni kwa kusikitisha, katika Maandiko. Kwa neema ya ajabu, Mungu alimwinua Daudi, baada ya kushindwa kwa ishara ya Sauli, na kuanzisha nasaba yake kama uzi wa dhahabu unaopitia makusudi yake yote ya neema ya wakati ujao; inayoongoza kwa kweli kwa Masihi aliyeahidiwa ahadi Mwenyewe, na kufuata katika makusudi ya milele katika kile Maandiko yanachokiita ‘... rehema za hakika za Daudi’ (Isa.55:3; Mdo 13:34).

Jinsi haya yote yalikuwa ajabu ya neema ya kimungu, hasa kwa vile asili yake ilikuwa ni tendo la kukosa uaminifu kwa upande wa watu wa kale wa agano wa Mungu. Kwamba Mungu alipaswa kusuka ufalme wa kibinadamu wa watu wake katika makusudi yake ya milele katika Kristo, ni sababu ya ibada na shukrani. Kwamba mrithi mtukufu wa Daudi wa kiti cha enzi cha Israeli, Sulemani, alipaswa kuwa matokeo ya muungano na Bath-sheba, ambao hapo awali ulikuwa umemchukiza Mungu kwa uchungu sana, unachanganya ajabu ya neema yake, ikionyesha kama

Sulemani alivyofanya, utukufu wa milenia wa Mfalme wa Mungu aliyeketishwa katika mlima mtakatifu wa Sayuni.

Ufalme Ulioshindwa

Mwishoni mwa miaka sabini ya utumwa wa Israeli huko Babeli, mabaki ya Roho iliwafufua walirudi Yerusalemu na Yuda ili kujenga upya nyumba ya Mungu na kurejesha utumishi wake kulingana na agano la Bwana katika sheria iliyotolewa kwa Musa. Hawakuwa na mfalme na hakuna mtu ambaye angeweza kukwea kiti cha enzi. Lakini kwamba walitenda kazi kama ufalme wa Mungu, chini ya utawala na mamlaka yake, ni wazi kutoka kwa kumbuku mbu za matukio yaliyotolewa na Ezra na Nehemia, na katika unabii wa Hagai, Zekaria na Malaki.

Huduma iliyofanywa upya ya nyumba ya Mungu ilikuwa onyesho kuu la kanuni za ufalme. Hivyo, ingawa haikuwa lazima kwamba mfalme wa kibinadamu awe kwenye kiti cha enzi, mipango ya kikatiba ilikuwa muhimu ili kusima misha tena utawala wa Mungu kati ya watu wake. Kwa kusudi hili Bwana aliwaamuru viongozi wa mabaki kutambua wanaume wenye wajibu wa kufundisha na kusimamia sheria yake. Waliwajibika kwa kiti cha enzi cha Mungu, na inavutia na inafundisha kutambua kwamba, pamoja na kutekeleza majukumu ya ndani, utoaji ulifanywa kwa watu kama hao kushughulikia matatizo ambayo yalikuwa magumu sana kwa ufumbuzi wa ndani. Kulikuwa na maono ya kawaida ya rufaa kwa wale ambao walikuwa na ujuzi mpana na uzoefu.

Hivyo utawala wa Mungu ungesimamiwa kwa haki na kwa ufanisi. Kanuni hizi zilitumika hata kabla ya kuwepo mfalme

wa kibinadamu kwenye kiti cha enzi cha Israeli (**Kumb.1:12-18; 16:18-20; 17:1-13**). Walikuwa pia ushahidi katika kurudi kwa mabaki katika nafsi za ‘... wakuu wa watu’, ‘... wakuu wa jimbo’, na ‘... wakuu wa mbari za mababa’ (**Neh.11:1,3,13**).

Umoja wa Taifa na Ufalme

Ni muhimu sana kuzingatia kanuni hizi zikifanya kazi katika mpangilio wa ufalme wa Mungu katika nyakati za agano la kale. Ingawa usemi wa ufalme unatofautiana kutoka kwa kipindi hadi kipindi cha makusudi ya kimungu, kanuni za kimsingi zinabaki. Mungu huona watu na taifa ambalo anaukabidhi ufalme kama umoja, na hutoa maagizo na taasisi ambazo umoja huo unaweza kudumishwa. Hili limebainishwa kuhusiana na siku za kabla ya ufalme wa Israeli, na pia wakati mabaki waliporudi kutoka Babeli. Mgawanyiko wa ufalme baada ya Sulemani unafunuliwa katika Maandiko kama janga lisiloweza kutatuliwa. Ndama waliosimamishwa huko Dani na Betheli walisisitiza tu kuondoka kwa dhati kutoka kwa kusudi la umoja la Mungu kwa ajili ya ibada ya Jina lake katika nyumba yake huko Yerusalemu.

Wale walioitwa ‘watawala wa Wayahudi’ katika siku za huduma ya Kristo ya kidunia, kwa wazi aliwajibishwa naye kwa ajili ya kupanga (au, kwa kusikitisha, kuvuruga) utumishi wa kimungu wa watu wa Mungu, taifa na ufalme wakati huo. Aliwashtaki sio tu hatia ya kupuuza na unafiki, lakini hatimaye kwa uasi dhidi ya Mfalme wao wa haki. Hii inakumbuka tangazo katika **Mathayo 21** kwamba ufalme ulikuwa karibu kuondolewa kutoka kwao. Uhusiano wa karibu kati ya nyumba ya Mungu na ufalme wa Mungu unaimarishwa katika tangazo linalofanana, ‘... nyumba yenu mmeachiwa hali ya ukiwa’ (**Mt.23:38**).

Hivyo Leo

Kwa hiyo, yapasa kutarajiwa kabisa kwamba Bwana angeelekeza mawazo ya mitume wake katika kuanzisha taasisi muhimu kwa ajili ya umoja wa taifa takatifu katika kipindi hiki cha neema; taifa takatifu ambalo alikuwa akilikabidhi usemi mpya wa ufalme wake. Ni wazi kwamba mitume walijali sana kuona kanuni zile zile zikifanya kazi katika Makanisa yote ya watakatifu. Hii ilimaanisha kwamba kiwango cha juu cha umoja lazima kionekane katika utendaji wao na mpangilio wa maovu yao ya utumishi. Jambo hilo limefafanuliwa vyema katika **1 Wakorintho 11** ambapo Paulo anatoa maelekezo kuhusu huduma na ibada ya kanisa wakati wamekusanyi ka pamoja kwa madhumuni haya. Anatoa maagizo kuhusu **kufunika kichwa na wanawake** wakati wa ‘kuomba au kutoa unabii’ na kuhitimisha, ‘lakini mtu akionekana kuwa mbishi, sisi hatuna desturi hiyo, wala Makanisa ya Mungu’ (**Mst.16**).

Vivyo hivyo, katika **sura ya 7** ya waraka huo huo, katika kuandika kuhusu mahusiano kati ya wanaume na wanawake, anasema, **‘Na hivyo ndivyo naagiza katika makanisa yote’ (Mst.17)**. Watu wa Mungu, waliotamani kufanya utumishi wa kiungu, waliwekwa katika Makanisa ya Mungu, ambapo ibada hiyo ilieleza kazi za ukuhani mtakatifu na wa kifalme katika nyumba ya kiroho. Ukuhani huu unahusishwa kwa ukaribu na ufalme wa Mungu, kama inavyoonyeshwa kwa uzuri katika **Ufunuo 1:5,6** ‘... kutoka kwa Yesu Kristo, shahidi mwaminifu, mzaliwa wa kwanza wa waliokufa, na mtawala wa wafalme wa dunia. Naye **alitufanya kuwa ufalme**, tuwe makuhani kwa Mungu Baba yake; utukufu una yeye milele na milele. Amina.’ Kwa hiyo tabia isiyogawanyika ya ufalme, nyumba na ukuhani inaonyeshwa,

na umoja wao katika kusudi la Mungu unadhihirika wazi.

‘Ili wawe kitu kimoja’

Yohana 17 ina sala ya Bwana ya ukuhani mkuu kwa Baba yake kabla ya Kalvari. Maombi hayo yalikuwa kwa ajili ya ‘... wale ulionipa’ (**Mst.9**). Walikuwa wake; Ombi lake halikuwa kwa ajili ya kile kilichokuwa tayari kimeanzishwa na kipawa cha Baba, Ilikuwa ni kwa ajili ya kutakaswa kwao, hao pia waniaminio kwa neno lao’ (**Mst.20**). Kwa hiyo Bwana aliomba kwa bidii, ‘Ili wote wawe kitu kimoja ... ili wawe wamekamilika katika umoja; ili ulimwengu ujue ya kuwa ulinituma, na kuwapenda wao kama vile ulivyonipenda mimi’ (**Mst.21,23**). Kwa uwazi kabisa, Bwana alikuwa na maoni ya watu ambao utakaso na huduma yao ingeakisi, **si** tu umoja usioweza kupingwa wa Kanisa, Mwili wa Kristo, bali pia wangetazamia umoja unaoonekana ambao ungetoa kwa ulimwengu ushuhuda juu ya yule aliyetumwa na Baba na kuendelea kwa kazi katika ulimwengu huu. Hakika huu ulikuwa ushuhuda na utumishi wa ‘kundi dogo’, la ‘taifa lenye kuzaa matunda yake’, ambalo Bwana alikuwa akiwakabidhi ufalme wa Mungu.

Ni muhimu katika kujadili katiba ya ufalme wa Mungu leo, ili kuona wazi jinsi suala hili la umoja unaoonekana na dhahiri. Kupitia huduma ya mdomo na maandishi ya mitume, hili lili-patikana kwa kiasi kikubwa. Ilikuwa wakati huo, na daima itakuwa, si bila dosari. Asili ya mwanada mu ilijidai yenyewe na masahihisho yalipaswa kufanywa na mitume, na mara nyingine karipio lilitolewa, kama inavyoonekana katika nyaraka za Wakorintho. Kanuni inabakia, hata hivyo, na katika sura inayofuata itasemwa kidogo kuhusu utawala na serikali katika ufalme wa

Mungu. Jukumu la **wazee** na ukuu ni muhimu katika mipango ya kikatiba iliyowekwa na mitume katika Agano Jipya (**1 Petro 2**).

Rejea tayari imefanywa kwa kifungu hiki muhimu cha ma-fundisho ya Agano Jipya wakati hitaji la awali la utakatifu lililopigiwa mstari katika **sura ya 1** lilipobainishwa. Hili lina-sisitizwa zaidi katika mistari ya mwanzo ya **sura ya 2**, ‘Basi, wekeni mbali ubaya wote, na hila zote, na unafiki, na husuda, na matukano yote; kama watoto wachanga waliozaliwa sasa yatamanini maziwa ya akili yasiyoghoshiwa, ili wakue kwa huo hata wokovu’. Petro alikuwa akiwaandikia wanafunzi wa Kristo katika **Makanisa ya Mungu**, wengi wao wakiwa Wayahudi walioongoka. Aliwavika vichwa kama ‘... mawe yaliyo hai ... yaliyojengwa nyumba ya kiroho, iwe ukuhani mtakatifu, kutoa dhabihu za roho, zinazokubalika kwa Mungu kwa njia ya Yesu Kristo’ (**Mst.5**).

Baadaye, baada ya kumjadili Kristo kama ‘jiwe kuu la pembeni’ (**Mst.6**), akinukuu **Isaya 28:16**; kama ‘Jiwe walilolikataa waashi’ (**Mst.7**), akinukuu **Zaburi 118:22**; na akiwa ‘jiwe la kujikwaa, na mwamba wa kuangusha’, akinukuu **Isaya 8:14**, mtume huyo aeneza maelezo yake juu ya mawe yaliyo hai yaliyojengwa. Anasema, ‘... ninyi ni mzao mteule, ukuhani wa kifalme, taifa takatifu, watu wa milki ya Mungu, mpate kuzitangaza fadhili zake yeye aliyewaita mtoke gizani mkaingie katika nuru yake ya ajabu; zamani tulikuwa si taifa, bali sasa ni watu wa Mungu, ambao hamkupata rehema, bali sasa mmepata rehema” (**Mst.9,10**).

Baada ya kuona ukaribu wa karibu wa ukuhani, nyumba, na ufalme, kifungu hiki lazima kichukuliwe kama kitovu cha katiba

ya ufalme wa Mungu. Kujengwa kwa mawe yaliyo hai kulitokeza nyumba ya kiroho, ukuhani takatifu na wa kifalme pia, taifa takatifu, watu wa milki ya Mungu mwenyewe. **Je, hii inawakumbatia waamini wote katika Kristo, watu wote waliozaliwa mara ya pili, washiriki wote wa Kanisa ambalo ni Mwili Wake?** Jibu ni 'Hapana' kwa sababu kadhaa, ambazo baadhi yake tayari zimegu swa, ikiwa ni pamoja na muunganiko wa ukweli wa nyumba, ufalme, ukuhani na taifa, na hali ya masharti ya huduma katika haya. Suala la utii limeonekana kupitia ukweli wa ufalme tangu siku za awali za Mungu kushu ghulika na watu wake wa agano la kale, kwa hakika na Ibrahimu. Kuhusu nyumba ya Mungu, mwandishi wa Waebrania anatangaza, '... sisi ni nyumba yake, tukiushikilia sana ujasiri wetu ...' (**Ebr.3:6**). Kushikilia haraka kunaitwa wazi.

Onyo kama hilo limetolewa na Paulo katika Warumi sura ya 11 kuhusu kutokuamini kwa Israeli, na kupandikizwa katika makusudi ya Mungu ya Mataifa kuwa waamini. '... kwa kutokuamini kwao zilikatwa, nawe wasimama kwa imani yako. Usijivune, bali woga, kwa maana ikiwa Mungu hakuyaachia matawi ya asili, wala hatakuhurumia wewe' (**Warumi 11:20,21**). Mawe yanayojengwa, kama yalivyoelezwa na Petro, yanaishi na uzima wa Kristo. Jengo ambalo matokeo yake hayawezi kuwiana na jengo ambalo Bwana alinena juu yake aliposema, Nitalijenga kanisa langu (Mt.16:18), kwa ajili ya nyumba ya **1 Petro 2:5**, pamoja na kuwa katika hatari ya kutotii kwa binadamu, ni mahali panapohitaji tabia ifaayo (**1 Tim.3:15**); mahali ambapo hukumu huanza (**1 Pet.4:17**), na inalingana na hekalu la Mungu ambalo wanadamu wanaweza kuliharibu na kuliharibu (**1 Kor.3:16,17**).

Nyumba na Hekalu

Katika hatua hii ni muhimu kusisitiza tena kwamba ilikuwa daima nia ya Mungu kwamba washiriki wote wa Mwili wa Kristo duniani wapate nafasi katika nyumba ya Mungu; wanapaswa kushiriki katika urithi wa ufalme wa Mungu na taifa takatifu. Agizo kuu la **Mathayo 28:18-20** lilikuwa linaenea katika upeo wake kwa ajili ya kazi ya mitume na waandamizi wao. Ukuhani wa **1 Petro 2**, mtakatifu na wa kifalme, ni ule ambao waamini wote wanapaswa kutumikia. Lakini je! Usemi huo hutumiwa mara nyingi, ‘ukuhani wa waamini wote.’ Utumishi wa ukuhani kwa hakika ulikuwa katika kusudi la Mungu kama urithi wake kwa watoto wote wa Mungu, kama ilivyoielezwa hapo juu kuhusiana na nyumba na ufalme. Hata hivyo, katika mafundisho ya **kanisa la Agano Jipya**, ukuhani na nyumba hukumbatia watu wale wale. Wawili hao walikuwa pamoja katika Agano la Kale; watu wa nyumba ya Israeli, na hema halisi au hekalu. Leo wako kitu kimoja kama **1 Petro 2:5** inavyoonyesha waziwazi.

Kilichojengwa (kwa mawe yaliyo hai) ni makao ya Mungu ambapo anaweza na anapaswa, kuabudiwa katika utoaji wa dhabihu za kiroho. **Kila mtu aliyezaliwa mara ya pili ni sehemu muhimu ya Mwili wa Kristo**, katika sehemu yoyote ya dunia iliyojitenga au ya mbali anayoweza kuwa, iwe anashirikiana na waumini wengine katika huduma ya Kikristo, au mara nyingi, anahusishwa isivyofaa na wasioamini katika ‘kanisa’ fulani shirika, haliwezi kuonekana kama makao ya Mungu kati ya watu wake kwa pamoja. Lakini makao, mahali pa huduma ya kiungu, yanaweza, na yanaonekana katika **Makanisa ya Mungu ya Agano Jipya**, yakijumuisha ‘... hekalu takatifu katika Bwana’, na ‘... maskani ya Mungu katika Roho’ (**Efe.2:21,22**).

Sasa, **1 Wakorintho 3:16,17** inashughulika na Kanisa la Mungu katika Korintho kama ‘... hekalu (au patakatifu) pa Mungu’, na kusema kwa uwazi, ‘Mtu akiliharibu hekalu la Mungu ...’. makao, nyumba, hekalu, patakatifu pa Mungu – moyo hasa wa ufalme wa Mungu na taifa takatifu – ni uharibifu, kitu ambacho kwa hakika si kweli kwa Kanisa, Mwili wa Kristo, ingawa Kanisa la Mungu katika Korintho tabia ya Mwili, na watakatifu walikuwa, kila mmoja, viungo vya Mwili (**1 Kor.12:27**). Ni muhimu kwamba msimamo huu wazi uwekwe, au mkanganyiko wa kawaida katika mafundisho ya kanisa kuhusiana na Mwili wa Kristo, na nyumba ya Mungu, utaendelea.

Katiba Inayotumika

Kabla, hata hivyo, kuacha suala fulani la katiba ya ufalme wa Mungu, inafaa kutazama kwa ufupi kifungu katika Matendo ya Mitume ambacho hutoa kielelezo cha manufaa cha baadhi ya mambo yaliyotolewa hapo juu. Paulo alikuwa katika safari yake ya kwanza ya umishonari na alikuwa akifanya kazi huko Galatia. Alipigwa mawe huko Listra lakini maisha yake yaliokolewa na Mungu kwa ajili ya huduma zaidi huko Derbe. Yeye na Barnaba wakarudi katika shughuli za uchungaji mpaka mahali alipopigwa mawe, Listra, na Ikoniamu na Antiokia, ‘wakizithibitisha roho za wanafunzi, wakiwaonya wadumu katika imani, na kwamba imetupasa kuingia katika ufalme wa Mungu kwa njia ya dhiki nyingi. Na walipokwisha kuwachagulia wazee katika kila Kanisa, na kuomba pamoja na kufunga, wakawaweka katika mikono ya Bwana waliyemwamini” (**Matendo 14:22,23**). Kuna vipengele vitatu muhimu hapa vya kuanzishwa na kuen-
delea kwa huduma ya Mekanisa ya Mungu.

Kwanza, waliwasihi ‘... wadumu katika imani’ (**Mst.22**). Katika sura ya 3 marejeo yalifanywa kwa **Yuda mst.3** na himizo ‘... tushindane kwa bidii kwa ajili ya imani waliyokabidhiwa watakatifu mara moja tu’; na iliwasilishwa kwamba ‘imani’ inawakilisha kundi la mafundisho ya Agano Jipya lililokabidhiwa kwa watu wa Mungu mwongozo wao wa kisheria kwa ajili ya huduma takatifu, chombo ambacho watu wa Mungu waliokusanyika watawaliwe.

Pili, wanafunzi walihimizwa ‘... ya kwamba imetupasa kuingia katika **ufalme wa Mungu** kwa njia ya dhiki nyingi’ (**Matendo 14:22**). Kuingia huku kwa wazi si kwa kuzaliwa upya, ingawa mwisho umeelezwa katika **Yohana 3:3,5** kuwa hitaji la kwanza; bali ni kupitia dhiki zinazohusishwa na utii wa imani, ‘... imani ya Bwana wetu Yesu Kristo’ (**Yakobo 2:1**).

Tatu, mitume ‘... wakawawekea **wazee** katika kila kanisa’ Wazee, kama itakavyoonekana hivi sasa, ni wale walio na wajibu wa **kutawala**, wakiwa wao wenyewe chini ya utawala wa Bwana Yesu Kristo (**1 Tim.5:17; Ebr.13:7,17**). Kwa hiyo huduma ya Paulo na Barnaba huko Asia ndogo inafichua baadhi ya vipengele muhimu vya ufalme wa Mungu, kama inavyoonyeshwa katika Makanisa ya Galatia.

Vivyo hivyo huko Efeso, Paulo alitumia muda wa miezi mitatu ‘... akishawishi mambo ya ufalme wa Mungu’ (**Matendo 19:8**). Ali-watenga wanafunzi kutoka kwa wale ambao hawakuwa watiifu, ‘... wakiisema vibaya ile njia’ (**Mst.9**), lenyewe neno la kuvutia likielezea vuguvugu ambalo Paulo alikuwa anaanzisha katika mji huo, akionyesha ukweli wa ufalme na huduma. Baadaye, Paulo alipokutana na wazee wa Efeso kwa kuteuliwa huko Mileto,

kama inavyohesabiwa katika **Matendo 20:17-38**, huduma yake ya kutia moyo ilikuwa pana sana kuhusu kusudi la Mungu kwa watu wake wanaomtumikia. **Kwanza**, alirejelea ‘... Injili ya neema ya Mungu’ (**Mst.24**); **kisha**, kwa mahubiri yake ya ‘... ufalme’ (**Mst.25**); kisha, kwa tangazo lake lisilo na woga la ‘... shauri zima la Mungu’ (**Mst.27**).

Ya kwanza ya haya yalionyesha ujumbe wa Mungu wa ulimwengu wote wa wokovu na neema. ‘Ufalme wa Mungu’ uliwakumbusha juu ya utawala na mamlaka ya Mungu kati ya watu wake, waliokusanyika katika **Makanisa ya Mungu** ambayo Paulo alikuwa amefanya mengi sana kuyapata na kuyaanzisha. Na ‘shauri lote la Mungu’ halingeweza kuwa na ufahamu zaidi juu ya ufunuo wote wa Mungu wa makusudio yake ya milele, kisha yakikazia katika taifa lake takatifu.

Ufalme unahitaji **katiba** ili kuweka sheria ambazo kwazo hua-muliwa haki, mapendeleo, na wajibu wa wale wanaounda ufalme huo. Kwa upande wa taifa la Israeli, katiba ya ufalme ilijumuishwa katika sheria iliyotolewa kupitia Musa. Kwa chombo hiki Mungu huwatawala watu wake, akifafanua wajibu wao kwa Bwana mwenyewe, wao kwa wao, na kwa mataifa yanayowazunguka. Leo ni ‘... **imani** ya Bwana wetu Yesu Kristo’ (**Yakobo 2:1**) ambayo inajibu sheria ya Musa; mafundisho ya mitume wa agano jipya na manabii, yaliyohifadhiwa katika maandiko ya Agano Jipya. ‘Imani’ inahusu kila eneo la maisha na utendaji wa Kikristo. Inafichua mapendeleo ya ufalme wa Mungu leo, na majukumu ambayo yanaungani shwa na mapendeleo haya. Ni fundisho la Mungu kwa watu wake, taifa lake takatifu, ufalme wake duniani.

SERIKALI, SHERIA, NA UTARATIBU

Tayari imeonyeshwa kwamba utawala na mamlaka ni muhimu kwa ufalme wa Mungu katika enzi yoyote. Kanuni ni utawala wa Mungu, na mamlaka yale anayotumia moja kwa moja, au kwa njia ya kukabidhi kwa watu ambao amewaweka kwa kusudi hilo. Maandiko ya Agano la Kale yanaonyesha kwamba mapenzi ya Mungu ni makuu zaidi, hata pale alipowapa wanadamu mamlaka, akikubali kwa huzuni wito wa Israeli kuwapa mfalme 'kama mataifa', na kuweka mamlaka makubwa juu ya watu wake kwa mfululizo wa wafalme wengine. Katika eneo hili la serikali, dhana za ufalme na taifa hukutana kwa karibu. Serikali yoyote ya kitaifa ina nyanja mbili kuu za uwajibikaji. **Moja** inahusu mambo ya ndani au 'mambo ya nyumbani', **mengine**, mahusiano na mataifa mengine au makundi ya watu wanaowazunguka, 'mahusiano ya kigeni'. Mataifa yote yana migawanyiko hii ya serikali kwa namna moja au nyingine. Taifa takatifu la Mungu sio ubaguzi.

Mambo ya Ndani

Kwa upande wa Israeli, taifa linaonekana limepiga kambi nyikani, kila kabila likiwa na nafasi aliyopewa na Mungu, na kila mtu katika nafasi yake aliyoichagua kwa mizabibu (**Hes.1:52**). Ilikuwa chini ya uongozi wa Roho wa Mungu kwamba Balaamu alieleza mambo yaliyokuwa mbele yake, ‘Jinsi yalivyo mazuri hema zako, Ee Yakobo, hema zako, Ee Israeli! yametandazwa kama mabonde, kama bustani kando ya mto, kama mianzi aliyoipanda BWANA, kama mierezi kando ya maji’ (**Hes.24:5,6**). Picha nzuri kama hiyo ya Mungu akikaa kati ya watu wenye furaha, umoja, na walio na utaratibu mzuri lazima hakika iwe ni tamaa na kusudi lake kwa vizazi vyote, na ambayo itapata kilele chenye utukufu katika wakati ujao kama inavyofunuliwa katika **Ufunuo 21:3** ikasikia sauti kuu kutoka katika kile kiti cha enzi ikisema, Tazama, maskani ya Mungu ni pamoja na wanadamu, naye atafanya maskani yake pamoja nao, nao watakuwa watu wake, na Mungu mwenyewe atakuwa pamoja nao, naye atakuwa Mungu wao.

Hata kabla ya hema ya kukutania kusimamishwa nyikani, na Mungu akachukua makao yake huko, alitoa sheria na hukumu ambazo zilifunika kila nyanja ya maisha ya kitaifa ya Israeli. Hizo zilitia ndani si tu sheria za utumishi wa kimungu kwa ‘ufalme wa makuhani’, bali pia mambo mbalimbali ya nyumbani na ya kifamilia, utumishi wa kijeshi, hata maswali ya usafi. Katika karne zote shukrani nyingi zimefanywa kwa ubora wa juu wa Musa kiasi kwamba imenakiliwa sana na kutumika kama kielelezo na serikali nyingi.

Wazee katika Israeli

Mipango ambayo iliwekwa tangu siku za mwanzo kabisa za historia ya Israel imedokezwa katika Maandiko, ikiwa haijafafanuliwa kwa undani sana. Katika **Kutoka 3:16** Musa aliagizwa kuwakusanya ‘... **wazee** wa Israeli’ ili kuwathamini kuhusu utume aliopokea kutoka kwa Mungu kama mkombozi wao. Hii ilikuwa wakati watu wangali utumwani Misri, na kwa wazi kulikuwa na kadiri fulani ya utambuzi wa kimungu wa daraka la wanaume hao ambao bila shaka waliwakilisha makabila na familia. Utambuzi huu uliendelea kutumika baada ya kuondoka na mfumo uliendelezwa hatua kwa hatua, hasa wakati Musa aliposhauriwa kwa hekima na yethro baba mkwe wake kujitwika mzigo wa usimamizi wa kupita kiasi kwa kuwapa madaraka na kupanga upya usimamizi (**Kum.1:15**). Wenye hekima waliochaguliwa kutoka katika makabila tunaowaita mahakimu na wasimamizi.

Juu ya wale wazee sabini ambao, pamoja na Musa, walipaswa ‘... kubeba mizigo ya watu’ (**Hes.11:17**), Bwana aliweka roho ile ile iliyotulia juu ya Musa, badala ya Elisha kurithi sehemu mbili za roho ya Eliya. Kwa hiyo viwango mbalimbali vya uwajibikaji vilianzishwa kwa ajili ya utawala wenye utaratibu wa watu wa Mungu, na kwa namna moja au nyingine jambo hili ni dhahiri liliendelea katika siku za waamuzi na wafalme, hata wakiwa utumwani, na kwa hakika katika urejesho wa mabaki uliorekodiwa na Ezra na Nehemia (**1 Nyakati 11:3; 2 Sam.17:4; 1 Falme 8:1-3; Eze.14:1; 20:1,3; Ezra 5:9; 6:14**). Kwa hiyo katika siku za huduma ya kidunia ya Bwana Yesu wazee, makuhani wakuu na waandishi wanajitokeza kwa umashuhuri ikiwa si sifa nyingi, na Sanhedrini ilisimamia hukumu na kuuawa kwa Masihi

wao.

Uzee

Chombo kikuu cha kibinadamu cha serikali leo katika taifa takatifu, katika ufalme wa Mungu katika kipindi hiki cha makusudi yake, ni **wazee**. Miongoni mwa taarifa muhimu za mafundisho juu ya msimamo na ukweli mwingine katika Makanisa ya Mungu, ni ‘Wazee.’ Hiki ni kijitabu kinachoeleza kwa undani uelewa wetu wa Agano Jipya juu ya jambo hili muhimu sana. Hapa ni baadhi tu ya nukta za kardinali na matukio katika uzoefu wa makanisa ya Agano Jipya yataguswa, ili kuonyesha muundo wa utawala wa kimungu katika ufalme wa Mungu leo.

Rejea ya ofisi na uteuzi wa wazee inaweza kupatikana katika sehemu nyingi, mfano **Matendo 14:22,23** ambapo Paulo na wafanyakazi wenzake waliweka wazee katika kila mji wa Galatia ambamo Makanisa ya Mungu yalikuwa yameanzishwa. **Matendo 20:17** inasimulia juu ya Paulo akishauriana na wazee wa kanisa la Efeso. **1 Timotheo 3: 1-17** na **Tito 1:5-9** kuna mwongozo juu ya utambuzi wa wazee; na katika **1 Petro 5:1,2** Petro anazungumza kwa upole na wazee wenzake. Maneno mzee, mwangalizi, na askofu yanatumika kwa kubadilishana katika Agano Jipya. Kazi yao ilikuwa ni ‘**kuchunga** kundi la Mungu’ (**1 Pet.5:2**), na kuwa na **utawala** juu ya watakatifu, ambao wangepaswa kuwa nao, kukumbukwa, kutiiwa na kusalimiwa (**Ebr.13:7,17,24**).

Mashemasi pia waliteuliwa kwa ajili ya huduma ya Makanisa (**Wafilipi 1:1**), na wasifu wao wa tabia si wa kuhitaji sana kuliko ule wa waangalizi, kama inavyoonyeshwa katika **1 Timotheo**

3. Mapema sana katika historia ya makanisa ya Agano Jipya ilionekana kuwa ni muhimu kuteua kikundi cha ndugu waliojitenga ili kusimamia ‘... huduma ya kila siku’ (**Matendo 6:1**) ya mali muhimu kwa wajane fulani waliopuuzwa. Kwa hiyo serikali na usimamizi wa ufalme wa Mungu uliimarishwa, kuanzia mambo ya kawaida sana hadi masuala muhimu ya huduma ya kiroho ya kichungaji na mafundisho ya mafundisho ya kweli ya Bwana.

Serikali ya Ndani Leo

Katika historia yote mataifa na falme zimekabili vitisho kwa uadilifu wa taifa lao na hata kuokoka. Katika hali kama hiyo imekuwa kauli mbiu kwamba ‘umoja ni nguvu.’ Historia ya waisirale wa agano la kale la Mungu kwa hakika inathibitisha hili. Udhafu wao wa kitaifa ulionekana wakati ufalme ulipogawanyika baada ya kifo cha Sulemani, na mbegu za wafungwa waliofuata zilipandwa. Katika kanuni ambazo Mungu alizitumia kuhusu suala la utawala katika Israeli, daraka la kibinadamu lilikuwa jambo kuu katika serikali kuu iliyogawanyika ya taifa hilo. Iwe ilitumika katika serikali kuu, au katika hali za kawaida, udhafu wa utawala wa serikali, kama ilivyokuwa katika siku za waamuzi, uliharibika kwa urahisi mpaka ‘... kila mtu akafanya lililo sawa machoni pake mwenyewe’ (**Amu.21:25**).

Ushahidi katika Agano Jipya kwa ajili ya umoja wa wazee wa Makanisa ya Mungu utazingatiwa kwa ufupi. **Kwanza**, inafaa kuuliza kama ingepatana na kanuni za kimungu za serikali zilizoonekana hapo awali zikitenda kazi katika ufalme wa Mungu, ikiwa wazee katika Makanisa ya Mungu siku hizi wangukuwa na uhuru kamili katika kudumisha mafundisho na matendo

yenye uzima, Bila shaka, ni kweli kwamba kanuni za Maandiko Matakatifu sasa zimekamilika, na hiki pekee ndicho kitabu cha mwongozo, kinachotosha kukidhi mahitaji yote ya Mkristo katika kutambua ukweli wa kimungu. Pia ni kweli kwamba Roho Mtakatifu amepewa ‘... kuwaongoza awatie kwenye kweli yote’ (**Yohana 16:13**).

Lakini katika uzoefu wa Makanisa ya kwanza, na ya mitume na wazee, waliona ni muhimu kutoa ushauri kwa mapana zaidi kuliko kanisa la mahali ili kudhibiti jinsi mwongozo ulivyopokelewa kutoka kwa Maandiko ya Agano la Kale, na siku 40 za maagizo ya Bwana. , inapaswa kutumika ipasavyo kwa matatizo waliyokuwa wakikabili. Vile vile, upako wao, na sisi, tuliopokea kutoka kwa Roho Mtakatifu, kwa hakika uliwaongoza kwenye mawazo yake juu ya mambo muhimu ya mafundisho kwa njia ya mkabala ule ule, yaani, mashauriano ya maombi na mashauriano pamoja.

Baraza la Yerusalemu

Hii inarejelea, bila shaka, hasa kwa kile kinachoitwa baraza la Yerusalemu la **Matendo 15**. Rejea tayari imefanywa kwenye uchapishaji wa Makanisa ya Mungu yenye kichwa ‘Wazee na Wazee’, ambapo **anuwai** ya mifano ya kimaandiko imetolewa ya shughuli. Katika makanisa ya kwanza ambayo yanathibitisha dai kwamba wazee wa taifa takatifu wakati huo walikuwa wameunganishwa, wakijitahidi kwa bidii umoja wa mafundisho na utendaji katika makanisa yote, Sio marejeleo yote haya yatafu-atwa hapa, lakini ni muhimu kusesitiza umuhimu unaoendelea wa baraza la Yerusalemu. Hili limezingatiwa na baadhi ya wafafanuzi kama tukio la ‘mara moja’ ambalo lilionekana kuwa

rahisi na la hekima kwa wale waliohusika kutoa.

Imependekezwa kwamba hali kama hizo zinaweza kutokea wakati wowote kati ya makusanyiko mawili, kama ilivyotokea huko Antiokia na Yerusalemu, wakati wa shida ya mafundisho. Mtazamo mwingine, lakini unaotofautisha, unadai kwamba suala katika **Matendo 15** lilikuwa kubwa sana katika ufahamu wa kusudi la Mungu wakati huo (yaani, suala la matumizi ya vipengele vya sheria ya Musa kwa Wakristo wa kipindi kipya cha enzi) hivi kwamba mchakato wake si lazima kuchukuliwe kama mfano kwa wanafunzi katika kipindi chote cha enzi, wakikabiliwa na matatizo ya umuhimu mdogo.

Sasa ni kweli kwamba **maamuzi** yaliyofikiwa na uongozi wa Roho Mtakatifu, kama ilivyorekodiwa katika **Matendo 15**, yaliwakilisha **umwagikaji halisi** wa maji katika kuelewa baadhi ya mambo yanayohusu ufalme wa Mungu leo. Hili lilitimizwa, si kwa neno la moja kwa moja la mamlaka ya kitume, bali kwa kuwashirikisha ndugu katika utii wa maombi kwa uongozi wa Roho Mtakatifu. Maamuzi ya **Matendo 15**, na yafahamike kwa uangalifu pia, yalitangazwa kwa makanisa yote kama ‘... maagizo ya kushika’ (**Matendo 16:4**). Je, wazee wa makanisa ya Mungu leo wanapaswa kutazama mbali kwa mfano kama huo, wakisisitiza juu ya **uhuru kamili wa kila kanisa** au kusanyiko la watu wa Bwana? Kwa maana hii ingesababi sha matokeo yasiyoepukika ya mgawanyiko unaoendelea wa makusanyiko kama vile masuala ya msingi ili mtu asiwe na ushirika au shughuli na mwingine. Hili ndilo jambo lililofikiwa leo na vuguvugu la ndugu, vuguvugu ambalo lilifanya mengi sana katika **karne ya 19** kuwarudisha waumini kwenye muundo wa Agano Jipya wa huduma ya kimungu.

Mfano

Mfano unaweza kutajwa wa uhakika wa mafundisho ya Kikristo. Katika **1 Wakorintho 11**, Paulo anatoa maagizo kuhusu wanaume na wanawake katika nafasi zao katika huduma ya kanisa. Anafundisha kwamba wanawake wafunike vichwavyao. Ingawa toleo moja la kisasa la Biblia, NIV, linatoa maoni ya kando juu ya kifungu kinachopendekeza kwamba nywele za mwanamke zenyewe ndizo kifuniko cha kichwa kinachohitajika, wala maandishi yenyewe, wala usomaji wa moja kwa moja wa kifungu unaweza kuhalalisha hitimisho kama hilo. Wengine wanasema kwamba Paulo alikuwa akitunga sheria wakati ambapo umuhimu wa kufunika kichwa kwa wanawake ulikuwa tofauti na ule wa leo. Lakini, kwa kweli, mtume anaunganisha jambo hilo kwa ukaribu na kanuni inayopaswa kudumu, suala la ujitiisho, kuanzia katika Uungu, na kuenea hadi kwenye mahusiano ya kibinadamu. Hakika kanuni hii haibadilishwi na wakati. Hata hivyo tunaona leo kwamba kusanyiko moja la Wakristo linakubali shinikizo la watu wengi kwa vichwa vya wanawake kufunuliwa katika huduma za kanisa, na lingine linajitenga nalo ili kushikamana na Neno la Bwana.

Matokeo yake ni kuvurugika na mgawanyiko wa wale ambao Bwana anatamani kuunda taifa lake takatifu na ufalme. Uongozi wa wazee wenye umoja katika makanisa ya Mungu leo, ukijiitiisha kwa dhati kwa Roho Mtakatifu katika Neno la Mungu na kwa utii wa kila mmoja kwa mwingine, unaweza kuleta umoja katika jambo muhimu kama hilo. Isije ikadaiwa kwamba katika kusema mambo haya yanavaa kuishi katika ulimwengu wa njozi ambao hauzingatii asili ya mwanadamu na tofauti zinazojitokeza kati ya watu wenye nguvu, kauli muhimu kutoka

kwa ‘wazee inatolewa:

‘Haiwezi kudhaniwa kwamba mazungumzo kati ya mitume na wazee juu ya mambo muhimu yalikuwa yenye upatano siku zote na yaliongoza kwa urahisi kwenye maamuzi. Hakika, **Wagalatia 2:1-15, Matendo 11:1-18 na 15:39**, ingeonekana kuashiria tofauti, na kwamba kwa kweli mazungumzo ya moja kwa moja yalifanyika. Makubaliano yalifikwa tu baada ya mawazo ya kina na maombi mengi, na utashi wa kunyenyekea. Hawa walikuwa watu wakuu, wenye nguvu katika utu, waliohukumiwa kwa kina kuhusu wito wao, walinzi mara nyingi wa mafunuo ya kibinafsi kutoka kwa Bwana wao aliyefufuka. Ilikuwa ni ajabu jinsi gani kwamba walikuwa tayari hata kutazama uhitaji wa kujadili pamoja matatizo yao ya pande zote mbili na kuunganisha mafundisho yao katika kielelezo cha maneno yenye uzima ambayo yangefundishwa kwa makanisa yote.’

Masuala ya Ndani

Nafasi kidogo imetolewa kwa suala muhimu la umoja katika serikali ya kanisa, na hivyo kwa mpangilio wa taifa takatifu na ufalme wa Mungu ambao Makanisa ya Mungu huwakilisha katika Agano Jipya. Mambo mengine ambayo husaidia kukamilisha picha ya kanuni za ndani za watu wa kiroho yanahitaji maoni mafupi. Mahusiano ya waume na wake, watoto na wazazi, watumishi na mabwana yanashughulikiwa katika nyaraka kadhaa, **Waefeso 5:22-6:9; Wakolosai 3:18-4:1; 1 Petro 3:1-12**. Kisha tena, katika waraka wake wa kwanza kwa **Timotheo**, Paulo anatoa mwongozo wenye nguvu juu ya mtazamo sahihi kwa **wazee**, wajane, na wengine. Kwa mfano, ‘Usimkemie mzee, bali umwonye kama baba’ (5:1), ‘Usikubali shitaka juu ya mzee,

isipokuwa kwa vinywa vya mashahidi wawili au watatu' (5:19). Mwongozo huo wa 'kimahakama' huchangia mpangilio ufaao wa ufalme wa Mungu.

'Sera ya Kigeni'

Ilionekana hapo awali kwamba, pamoja na udhibiti wa 'maswala ya nyumbani', taifa lolote lazima liwe na 'sera ya kigeni.' Israeli walishindwa kidhahiri katika hili kama kipengele cha maisha yao ya kitaifa, wakipuuzwa maonyo ya Mungu kuhusu kujitenga na mataifa yaliyowazunguka, na kuruhusu mara kwa mara uchafuzi wa kiroho kupitia urafiki na mataifa ya kipagani. Mawazo ya Sulemani katika ndoa ni mfano mmoja. Moyo wake ulivutwa mbali na Mungu na ibada ya patakatifu pake, na taifa likateseka kwa matokeo. Taifa takatifu la Mungu leo pia lazima lijitenge na ulimwengu na vipaumbele vyake na shughuli zake. **'Msiipende dunia, wala mambo yaliyomo katika dunia. Watu wengi wakiipenda dunia, kumpenda Baba hakumo ndani yake' (1 Yohana 2:15).**

Adui ni mjanja na mvumilivu katika kuingiza ulimwengu katika njia zake katika maisha na mioyo ya raia wa ufalme wa Mungu. Onyo la wazi la neno la Agano la Kale linatumika kwa kupendeza leo, 'Linda moyo wako kuliko yote uyalindayo; maana ndiko zikitokako chemichemi za uzima' (Mithali 4:23). Ilikuwa ni wakati mtukufu wakati Bwana alipomtangazia Pilato, 'Ufalme wangu si wa ulimwengu huu' (Yohana 18:36). Leo wale waliopendele wa na nafasi katika ufalme wake lazima watathmini kwa makini sana uhusiano wao na ulimwengu na siasa zake, kutia ndani mambo nyeti kama vile utumishi wa kijeshi.

Utetezi wa Ukweli

Kipengele kingine cha kujitenga ni muhimu pia kwa taifa takatifu, yaani, kujitenga na mafundisho potovu. Marejeleo yamefanywa juu, kwa njia ya mfano, kwa ushahidi unaohitajika wa mada ya wanawake katika mikusanyiko ya kanisa. Bila shaka mambo kama hayo yalikuwa mengi akilini mwa Paulo alipomwandikia **Timotheo** kwa maneno yenye hisia kama hizo. Alijali, si tu kwa ajili ya mambo muhimu ya fundisho la nafsi na kazi ya ukombozi ya Bwana Yesu Kristo, bali pia aliandika-Shika kielelezo cha maneno yenye uzima uliyoyasikia kwangu katika imani na upendo ulio katika Kristo Yesu. . Lile neno jema ulilowekwa lilinde kwa Roho Mtakatifu akaaye ndani yetu (**2 Tim.1:13,14**). ‘Mfano’ ambao Timotheo alikuwa amejifunza kutoka kwa Paulo na ambao alikuwa amesaidia mtume kuuzanisha kati ya makanisa ya Mungu ulikuwa ni ule ambao ulijumuisha kila kipengele cha ufalme wa Mungu uliokabidhiwa kwa taifa takatifu. Kama vile Musa alivyoagizwa kufanya vitu vyote vya nyumba ya Mungu ‘... kwa mfano wao, ulioonyeshwa mlimani’ (**Kut.25:40**), vivyo hivyo leo kielelezo cha watu wa Mungu kimewekwa katika ‘**imani, Yuda mst.3**, na lazima, kama inavyotakiwa, ishindaniwe kwa kadiri ya kujitenga na wale wanaoukataa mtindo huo. Kutengana huku si jambo la kufurahisha kwa makanisa ya Mungu leo, mara nyingi kwa kweli ni huzuni, lakini inatoa **motisha** kubwa kuliko ile iliyowasilishwa kwa Israeli zamani.

Kiroho na Kidunia

Hatimaye, juu ya suala la jumla la serikali katika ufalme wa Mungu, uangalifu unaitwa kwenye mtazamo unaoamriwa na mafundisho ya mitume ili kuilinda serikali ya jumuiya ya kiulimwengu ambamo watu wa Mungu wanaishi. Jambo hili limefupishwa, haswa katika **Warumi 13:1-7; Tito 3:1,2; na 1 Petro 2:13-17**. Kanuni zilizowekwa kwa ajili ya wale walio katika ufalme wa Mungu zinatambua kwamba, ‘... mamlaka yaliyopo yamewekwa na Mungu’ (**Warumi 13:1**). Wanafuata kwa ukaribu kanuni ya msingi ya Mwalimu, ‘Basi mpeni Kaisari yaliyo ya Kaisari; na Mungu yaliyo ya Mungu’ (**Mt.22:21**). Lakini hiyo haimaanishi kwa muda kwamba matumizi ya imani ya mafundisho haya yatasonga mbele kila wakati. Wanafunzi waaminifu wa Kristo wamekabili matatizo mengi na yenye kuhuzunisha kwa muda wa karne nyingi katika kutafuta kuonyesha uaminifu, mshikamanifu wao kwake licha ya matatizo magumu yaliyoletwa na watu waovu wenye mamlaka, iwe ni Kaisari, Nero, Hitler, Stalin, au wengine. Wale ambao wameepushwa na maamuzi hayo wanafanya vema kuwainua ndugu na dada zao waliojaribiwa sana katika mikono ya sala.

USHAHIDI, HUDUMA, NA MIGOGORO

Kwamba ufalme wa Mungu unapaswa kuwa nguvu halisi katika ulimwengu ni jambo ambalo halihitaji kustahimili. Hata hivyo, ikiwa wanafunzi wa Kristo hawatasimama kwa umoja katika ushuhuda wao kuhusu ufalme, nguvu hiyo itatoweka. Hili tayari limeguswa kuhusiana na suala la umoja ndani ya taifa takatifu, kama kweli katika suala la kujitenga na makosa. Yote mawili ni muhimu kwa ushuhuda ambao ni wa kweli kwa mafundisho ya Agano Jipya. Ndivyo pia lilivyo suala la mahusiano na mataifa ya ulimwengu, kwa wale walio katika ufalme wa Mungu, na linalojumuisha taifa lake takatifu, wanaishi maisha yao ya ushuhuda wa Kikristo katika jamii isiyo ya kidini kabisa ambayo inapuuza mambo ya Roho hatua ya kutoweka. Ustaarabu wa karne ya ishirini umepewa jina la ulimwengu wa 'baada ya Ukristo.' Namshukuru Mungu, hata hivyo, kwamba Neno linaendelea kwenda katika uwezo wa wokovu wa roho nyingi sana za thamani, na litafanya hivyo hadi Yesu atakapokuja.

Kushindwa katika Ushahidi

Tukirejelea kwa ufupi uzoefu wa watu wa agano la kale na taifa la Mungu, imeandikwa kwamba Ibrahimu aliahidiwa, ‘... katika wewe jamaa zote za dunia watabarikiwa’ (**Mwa.12:3**). Israeli, ingawa walikuwa wamejitenga na mataifa, walipaswa kuwa chanzo cha kuleta baraka, na kuwa na mlango wazi kwa yeyote kati ya mataifa haya ambaye alitambua ndani yao uwepo wa kusudi la Mungu, na wakashiriki kura yao pamoja na watu wa Mungu. Moabu walilaaniwa na kujitenga nao kulikuwa ni jambo la kawaida kwa Israeli. Lakini wingi wa baraka alizopewa Ruthu mwaminifu ulikuwa mwingi na wa kudumu. Kwa kusikitisha, bila shaka, dhambi na kushindwa katika Israeli kulipunguza uwezo wao wa kufikia kusudi hili la Mungu.

Kama ilivyoonyeshwa tayari, ukuu wao wa mataifa haukutambuliwa, na hata wakawa jamii ya watu wanaotiishwa kwa miaka mingi. Kushuka na kuanguka kwao katika suala hili kunaonyeshwa kwa uchungu katika ngazi ya mtu binafsi na Samsoni ambaye, kwa nguvu zake zote na uwezo wake, alishuka sana; ikiwa ni ya kusikitisha, Jinsi Mungu alivyokatishwa tamaa na watu wake, na jinsi hukumu yake ilivyopaswa kuwa kali, kama inavyofafanuliwa katika **Ezekieli 16** wakati wa utumwa wa Babeli. Lakini kuelekea mwisho wa fungu hilo la maafa Mungu alitangaza, ‘Lakini nitalikumbuka agano langu nililofanya nawe katika siku za ujana wako, nami nitakuwekea agano la milele’ (**mstari 60**). Mungu wao na wetu ni Mungu ‘... si mwepesi wa hasira, mwingi wa fadhili na kweli’ (**Zab.86:15**). Hakujawa na siku, hadi sasa, ambapo wale walio katika ufalme wa Mungu hawajapata sababu ya kutosha ya kushukuru kwamba hiyo ndiyo tabia yake ya neema.

Matarajio Mapya

Kumkataa kwa Israeli Kristo Mfalme wao lilikuwa jambo la huzuni kubwa. Badala ya kutengwa na mataifa yaliyowazunguka, na kuwaletea baraka, Wayahudi, kwa aibu yao, walifanya njama pamoja na Warumi kwa ajili ya mauaji ya Masihi wao. Ushahidi wa Petro na Yohana katika **Matendo 4:27,28**, ulikuwa, ‘Kwa maana katika mji huu hakika juu ya Mtumishi wako Mtakatifu Yesu, uliyemtia mafuta, Herode na Pontio Pilato pamoja na Mataifa na watu wa Israeli walikutanishwa ili kufanya yote ambayo mkono wako na shauri lako uliyakusudia kuwa. Tangu wakati huo na kuendelea matazamio ya Mungu yalilenga juu ya ‘taifa lenye kuzaa matunda,’ ambalo ufalme wa Mungu ulikabidhiwa.

Mtiririko mpya wa baraka za ulimwengu uliahidiwa kwa mataifa. “Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu; na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote. , hata ukamilifu wa dahari’ (**Mt.28:19,20**). Kwa kiasi fulani maneno ya mtume Petro katika waraka wake wa kwanza yalikuwa ni maelezo ya ushuhuda na huduma ya ufalme wa Agano Jipya wa Mungu, ambao ulikuwa umeanzishwa wakati huo. Alizungumza juu ya watakatifu mawe yaliyo hai, yaliyojengwa nyumba ya kiroho, na ukuhani mtakatifu. Baada ya kuisitiza hapo awali uhusiano wa karibu kati ya nyumba ya kiroho, makao ya Mungu, na ufalme, makuhani kwa Mungu na Baba yake, sasa tutazingatia zaidi huduma ya ukuhani mtakatifu na wa kifalme kama inavyoonyeshwa katika **1 Petro 2:1-10**.

Huduma ya Ukuhani Mtakatifu

Kazi kuu na huduma ya ukuhani mtakatifu imeainishwa bila shaka katika **1 Petro 2:5**. Ni toleo la ‘... dhabihu za roho, zinazokubalika kwa Mungu ingawa Yesu Kristo.’ Ni sadaka kwa Mungu, ambayo mara nyingi hufafanuliwa kama huduma ya ‘Mungu’ kuwa tofauti na kazi ya ukuhani wa kifalme ambayo inaenda kwa wanaume na wanawake, ikionyesha fadhili zake yeye ‘... aliyewaita mtoke gizani mkaingie katika nuru yake ya ajabu’ (**Mst.9**). Zoezi hili la kiroho ni muhimu sana hivi kwamba Petro analitaja kwanza katika ufafanuzi wake wa ukweli katika waraka huu. Inaomba kutanguliwa kwa hali ya juu katika utumishi wa kiroho wa ukuhani mtakatifu, ikifuata kwa furaha na kwa heshima katika mlolongo wa mtunga-**zaburi**, ‘Mpeni BWANA, enyi wana wa mashujaa, mpeni BWANA utukufu na nguvu. Mpeni BWANA utukufu wa jina lake; mwabuduni BWANA kwa uzuri wa utakatifu’ (**Zab.29:1,2**).

Zaidi ya hayo, ufikiaji wa watu wa Mungu leo kwenye ‘mahali patakatifu’, kama inavyoonyeshwa katika **Waebrania 10:19,20** ni kwa njia ya ‘... pazia, yaani, mwili wake’; hivyo kutoa kiungo cha thamani kati ya ibada ya kikuhani na mwili, au mwili, wa Kristo ambao ni msingi katika Ukumbusho. Hivyo huduma ya ibada na Kumega Mkate, ni shughuli zinazofaa sana na zimekuja kuhusishwa kwa karibu. Katika makanisa ya Mungu leo, shughuli hizi pacha zina kipaumbele cha huduma ya Siku ya Bwana, popote inapowezekana asubuhi ya siku hiyo. Kiungo chenye nguvu zaidi katika mnyororo unaoungani sha ukumbusho na huduma ya ibada takatifu ya ukuhani, ni ukweli kwamba Kumega Mkate kunafafanuliwa katika **1 Korintho 11:26** kama kutangaza kifo cha Bwana hadi atakapokuja. Ni nini

kinachoweza kushika nafasi ya juu katika mada ya ibada ya ukuhani kuliko kazi ya ukombozi ya Kalvari, na Utu wa ‘... Mwana wa Mungu, ambaye alinipenda, akajitoa nafsi yake kwa ajili yangu’ (**Gal.2:20**)? Hayo kwa hakika ni onyesho kwa wanadamu, malaika na roho waovu wa kifo cha upatanisho cha Mwana wa Mungu, mada kuu ya sifa kwa umilele.

Waraka kwa Waebrania

Waraka kwa Waebrania ni ule unaotaka uangalizi wa karibu wa mfuasi wa Kristo ambaye anajishughulisha sana na usemi wa siku hizi wa ufalme wa Mungu. Ni waraka wa ‘... patakatifu, na hema ya kweli, ambayo Bwana aliiweka, si mwanadamu’ (**8:2**). Hapa Kristo mfufuka anaonyeshwa katika utukufu wote wa kazi yake ya ukuhani mkuu, ‘... kuhani hata milele kwa mfano wa Melkizedeki’ (**7:17**). Hapa kunaonyeshwa upatikanaji wa ukuhani mtakatifu kwenye ‘mahali patakatifu.’ “Basi, ndugu, kwa kuwa tuna ujasiri wa kupaingia patakatifu kwa damu ya Yesu, kwa njia ile aliyoiweka wakfu kwa ajili yetu, njia mpya iliyo hai, ipitayo katika pazia, yaani, mwili wake; kuhani juu ya nyumba ya Mungu; na tukaribie wenye moyo wa kweli katika utimilifu wa imani, hali tumenyunyiziwa mioyo tuache dhamiri mbaya, tumeoshwa miili kwa maji safi; kwa maana yeye aliyeahidi ni mwaminifu’ (**10:19-23**).

Tumaini hilo si tazamio lililohakikishwa la Mkristo la furaha ya milele ya kimbingu. Inahusika na huduma ya kikuhani leo, inayorejelewa katika **Sura 6:19** kama ‘... tumaini lililo hakika na thabiti, linaloingia ndani ya lile lililo ndani ya pazia. Kusudi la Mungu, lililofafanuliwa kwanza pale Sinai, kwa ajili ya ‘ufalme wa makuhani na taifa takatifu’ linakuja ndani katika watu

waliokombolewa, wanaoabudu agano jipya. Yohana alipopewa ujumbe kwa ajili ya makanisa saba ya Asia, kwanza aliweka wazi jinsi Bwana alivyoyaona haya makanisa ya Mungu yaliyohangaishwa, mengine yakiyumba, mengine vuguvugu, au yakiwa yamepoteza upendo wao wa kwanza. Jumbe zilikuja ‘... kutoka kwa Yesu Kristo, shahidi aliye mwaminifu, mzaliwa wa kwanza wa waliokufa, na mkuu wa wafalme wa dunia. Kwake yeye atupendaye na alitufungua kutoka katika dhambi zetu kwa damu yake; naye alitufanya kuwa ufalme, kuwa makuhani kwa Mungu na Baba yake; kwake una utukufu na ukuu hata milele na milele. Amina’ (**Ufu. 1:5,6**).

Makanisa yaliyozungumzwa yalifanyiza ‘ufalme, makuhani kwa Mungu Baba’. Waraka wa Waebrania umejaa utimilifu wa aina na vivuli vya Agano la Kale: “... hata agano la kwanza lilikuwa na amri za utumishi wa Mungu, na patakatifu pake, patakatifu pa ulimwengu huu” (**Ebrania 9:1**). inaingia leo katika roho, ni mahali pa mbinguni kweli panaposimamiwa na ‘... kuhani mkuu juu ya nyumba ya Mungu’ (**Ebr.10:21**) ambaye ‘... kwa toleo moja ... amewakamilisha hata milele hao waliotakaswa’ (**mstr 14**).

Huduma ya Ukuhani wa Kifalme

Kama ilivyokwisha kuonekana, kuna huduma ya ukuhani wa kifalme, inayohusika na kutangaza ‘... fadhili zake yeye aliyewaita mtoke gizani mkaingie katika nuru yake ya ajabu’ (**1 Pet.2:9**). Haya yote yanakumbuka mavazi ya kuhani ya Haruni na wanawe katika nyakati za Agano la Kale. Pamoja na mavazi ya kitani safi kwa ajili ya utumishi wa mahali patakatifu, patakatifu, katika Siku ya Upatanisho, kulikuwa na mavazi ya utukufu na uzuri, ambayo yenyewe pia yalihusishwa na utumishi wa patakatifu,

na kwa ajili ya chakula cha watu wote. Kila kipengele chao kilizungumza kwa ufasaha juu ya ubora wa Kristo. Hii inawakilisha mojawapo ya vielelezo vya agano la kale la kupendeza sana la fahari kuu ya lile jipya.

Kama vile Israeli ilikusudiwa kuwa chanzo kisicho na kikomo cha baraka kwa mataifa yote (**Mwa.12:3**), vivyo hivyo agizo la Bwana la kukumbatia yote kwa wanafunzi wake lilikuwa ni ‘... kufanya wanafunzi kutoka kwa mataifa yote’ (**Matayo 28:19**). Yanayohusianishwa na kushindwa kwa Israeli kumpokea Mfalme wao, ni maneno, ‘Mungu aliwatembelea Mataifa, ili achukue kutoka kwao watu kwa ajili ya jina lake. Na maneno ya manabii yapatana na neno hilo’ (**Matendo 15:14,15**). Hii inakubaliana kikamilifu na amri ya Bwana kabla ya kupaa Kwake, ‘... nanyi mtakuwa mashahidi wangu katika Yerusalemu, na katika Uyahudi wote, na Samaria, na hata mwisho wa nchi’ (**Matendo 1:8**). Katika kulifuata lengo hili la kimungu, na kupanua ufalme wa Mungu katika ulimwengu huu, Watu wake watakutana na magumu yote ya taifa takatifu linalohusiana na jamii isiyo ya kidini kabisa.

Fursa zake za ushuhuda wakati mwingine zitabanwa na mtazamo wa kisiasa wa taifa ambapo wanafunzi wanatafuta kwa uaminifu kutoa ushuhuda wao kwa injili ya neema ya Mungu, kwa ufalme wa Mungu, na kwa shauri zima la Mungu kama mfano katika kazi ya Paulo. inavyosimuliwa katika **Matendo 20**. Biblia iliyo wazi na uhuru mkuu katika nchi nyingi, inaweka wajibu mzito juu ya wanafunzi wa Kristo ili kutimiza kusudi lake katika taifa takatifu kwa utimilifu, ...‘mambo yote niliyowaamuru ninyi.

Maombi na Matendo Mema

Ni kweli pia kwamba sehemu ya madaraka ya ukuhani wa kifalme kuonyesha sifa bora za Kristo, ni kutokuchoka katika kutenda mema; kwa maana tutavuna kwa wakati wake tusipozimia roho. Basi, kadiri tupatavyo nafasi, na tuwatendee watu wote mema, na hasa jamaa ya waaminio” (**Gal.6:9,10**). Zoezi la ‘kufanya lililo jema kwa watu wote’ ni la heshima. Kwa **Waefeso** Paulo alisema, ‘Maana tu kazi yake, tuliumbwa katika Kristo Yesu, tutende matendo mema, ambayo tokea awali Mungu aliyatengeneza ili tuenende nayo’ (**Efe.2:10**).

Alikuwa na nia hiyohiyo kwa **Timotheo** alipoandika hivi: ‘Walio matajiri katika ulimwengu huu wa sasa wawaagize wasijivune, wala wasiweke tumaini lao katika utajiri usio yakinifu, bali wamtumaini Mungu atupaye vitu vyote kwa wingi. kufurahia; watende mema, wawe matajiri katika matendo mema, wawe tayari kugawa vitu, na kushirikiana nasi; wakijiwekea akiba msingi mzuri kwa wakati ujao, ili wapate uzima ambao ni uzima kweli kweli’ (**1 Tim.6:17-19**). Msiba wa wanaume na wanawake wengi wasio Wakristo, kwa kutegemea bure matendo mema ili kupata kibali cha kimungu na wokovu, haupaswi kutuzuia kuacha ujitoaji kwa upendo wa Kikristo. Wengi wameshinda kwa Bwana kupitia huduma ya matendo mema. Hata hivyo mbali na tokeo hilo la kupendeza, kufuatia fadhili sahili, labda ‘Shangilieni pamoja na wafurahio; lieni pamoja nao waliao’ (**Warumi 12:15**), humtukuza Mungu na kuakisi kufanana na Kristo wa kweli.

Hatimaye, juu ya mada ya matendo mema, kazi bora ya sala haipaswi kusahaulika. Taifa takatifu linafundishwa na Roho wa

Mungu kuwa na mzigo wa kuwaombea watu wote wa kila taifa. Maneno ya **Paulo** kwa Timotheo yanajumlisha jambo hilo hadi ukamilifu, na yanaacha bila shaka kuhusu wajibu mpana ambao unatuangukia katika jambo hili muhimu. ‘Basi, kabla ya mambo yote, nasihi dua, na sala, na maombezi, na shukrani, zifanyike kwa ajili ya watu wote’ (1 **Tim.2:1**).

Mchoro wa Huduma

Uangalifu ulivutwa hapo awali kwa mtindo ‘wa kale’ wa huduma ya Kanisa la Mungu katika Yerusalemu; si ya kizamani pamoja na ahadi ya jambo fulani bora zaidi kubadilisha, bali kuwakilisha uanzishwaji wa mapema wa huduma ya kanisa la Mungu. Hii ni katika **Matendo 2:41, 42** ambapo wale waliolipokea Neno na kubatizwa na kuongezwa, walidumu katika mafundisho ya mitume na ushirika, katika kuumeza mkate na katika kusali. Inapowekwa pamoja na **1 Petro 2**, muundo unatokea unaojumuisha vipengele muhimu vya ukumbusho na ibada; kueneza injili; umakini wa karibu kwa sala ya pamoja; kushikamana kwa uaminifu kwa fundisho la Bwana katika Agano Jipya, ‘mafundisho ya mitume’; na kwa kila kipengele cha ushirika wa kweli.

Mtindo kama huo wa utumishi unakumbatia huduma takatifu na za ukuhani wa kifalme ambazo tayari zimeshu ghulikiwa. Inaeleweka kwa maneno machache na Paulo katika kuwaandikia wanafunzi katika Kanisa la Mungu la Korintho, “Mungu ni mwaminifu, ambaye mliitwa kwa yeye kuingia katika ushirika wa Mwana wake Yesu Kristo Bwana wetu” (1 **Kor.1:9**). Mambo haya yanakumbuka maneno ya **Waebrania 12:28,29**, ‘Basi kwa kuwa tunapokea ufalme usioweza kutetereka, na tuwe na neema,

ambayo kwa hiyo tumtolee Mungu ibada ya kumpendeza, kwa unyenyekevu na kicho; maana Mungu wetu ni moto ulao. Ufalme unaweza kutolewa, na kuondolewa, lakini kwa hakika hauwezi kutikiswa, na siku moja utafunuliwa katika kutoshindwa kwa utukufu wa milenia. Hata hivyo, wakiwa watunzaji wa pendeleo hilo la ufalme leo, watu wa Mungu hutafuta neema ya kutoa utumishi unaompendeza Mungu. Uzito umesisitizwa na maneno, 'kwa uchaji na hofu'; na maneno ya kutisha yanaongezwa, 'maana Mungu wetu ni moto ulao.'

Migogoro ya Kiroho

Sasa utumishi wa kimungu, hasa ule wa ukuhani wa kifalme unahusisha mapambano dhidi ya nguvu za nje na za ndani. Uzoefu wa Paulo wa migogoro ya kiroho ulikuwa kamili na tofauti, na ulimhusisha katika mateso mengi ya kimwili pia. Kwa **Wakorintho** aliwaandikia, '... katika taabu kuzidi sana ... kwa kupigwa kupita kiasi, katika mauti mara nyingi' (**2 Kor.11:23**), na mengi zaidi. Hata hivyo wasiwasi wake ulikuwa zaidi kuhusu tishio kutoka ndani ya ufalme wa Mungu. Katika kituo chake karibu na Efeso alipowaita wazee wa kanisa kwenye kongamano kule Mileto, baadhi ya maneno yake yawaogopesha, 'Najua ya kuwa baada ya kuondoka kwangu **mbwa-mwitu** wakali wataingia kwenu, wasilihurumie kundi; na katika ninyi wenyewe watainuka watu, wakisema mapotovu, wawavute hao wanafunzi wawaandamie wao' (**Matendo 20:29,30**).

Kundi ambalo Paulo alizungumza juu yake lilikuwa 'kundi dogo' ambalo Bwana aliahidi kuwapa ufalme. Ilikuwa chini ya tishio wakati huo, na iko chini ya tishio leo; tishio kutoka ndani na nje, na ya kwanza inaweza kuwa ya hila na ya kutatanisha. 'Kwa

hiyo kesheni' (**Mst.31**) - maneno ya hekima ya tahadhari nzito; na kufuatiwa na maneno yenye hekima sawa ya kutia moyo, 'Na sasa ninawaweka ninyi kwa Mungu, na kwa neno la neema yake, ambalo laweza kuwajenga na kuwapa ninyi urithi pamoja na wote waliotakaswa, **Mst.32**). Kwa maana pendeleo la kueleza kweli za ufalme wa Mungu bila shaka ni urithi wa thamani sana.

Nguvu kwa Migogoro

Kwa hiyo mzozo unaohusika katika utumishi wa taifa takatifu na ufalme wa Mungu ni wa kweli na usiokoma. Hata hivyo neno la Bwana kwa wanafunzi wake, kwa kutarajia Pentekoste, linasimama: '... mtapokea nguvu, akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu' (**Matendo 1:8**). Paulo, akiandika baadhi ya yale kwa ukali kwa Wakorintho alitangaza, 'Maana ufalme wa Mungu hauwi katika neno, bali katika nguvu' (**1 Kor.4:20**). Maneno matupu na ya ubinafsi yalikuwa yakianza kutawala utumishi wa baadhi ya watu katika Kanisa la Mungu katika Korintho, na mtume ambaye hapo mwanzo alikuwa amewahubiria 'Kristo uweza wa Mungu na hekima ya Mungu' walitarajia kuona nguvu hizo hizo, kutoka chanzo kile kile, zikifanya kazi katika utumishi wao katika nyumba na ufalme wa Mungu. Ndivyo inavyopaswa kuwa kwa wale wanaofura hia mapendeleo yale yale leo.

Paulo alikuwa ametoa mfano mzuri sana katika pambano la kiroho ambalo ni sehemu ya taifa takatifu. Mwisho wa **hija** yake ulikuwa umefika, naye anamwandikia **Timotheo**, 'Piga vile vita vizuri vya imani, shika uzima wa milele, ulioitiwa, ukaungama maungamo mazuri mbele ya mashahidi wengi (**1 Tim.6:12**). Hayakuwa maonyo yasiyo na mfano kwa maana alifuata katika waraka wake wa pili akisema, Nimevipiga vita

vilivyo vizuri, mwendo nimeumaliza, Imani nimeilinda; tangu sasa **nimewekewa taji ya haki**, ambayo Bwana, mwamuzi mwenye haki, atanipa siku ile; wala si mimi tu, bali na watu wote pia waliopenda kufunuliwa kwake” (2 Tim.4:7,8). Alikuwa akimwonya Timotheo juu ya wale ambao ‘... hawatavumi lia mafundisho yenye uzima’ (Mst.3). Vita vyake vya kiroho vimekuwa ni kutunza ‘**imani**’; imani ile ile iliyomzua Yuda kutoka kwenye nia yake ya kwanza ya akisema ‘... mwishindanie imani’ waliyok abidhiwa watakatifu mara moja tu’ (Yuda mst.3).

Usemi huu wa mwisho hakika hauachi shaka kwamba mafundisho ya Agano Jipya kwa wanafunzi wa Kristo yamewekwa kwa ajili ya kuzingatiwa hadi Yesu atakapokuja; si kwa ajili ya marekebisho kwa sababu ya mabadiliko ya nyakati, desturi na ‘maadili ya hali’ ambayo yanahitaji uzingatiaji wa kanuni za mema na mabaya kwa mazingira yaliyopo. Itawagharimu washiriki wa taifa takatifu na ufalme leo mzozo ule ule wa uwiano wa Paulo kuudumisha.

URITHI NA HATIMA

Urithi wa thamani sana wa ukweli wa kimungu unawasilishwa kwa mfuasi wa Kristo katika Maandiko Matakatifu. Kinachoonekana hasa sasa si urithi wa milele wa furaha tuliyo nayo ndani ya Kristo; ule ‘... urithi usioharibika, usio na uchafu, usionyauka, uliotunzwa mbinguni kwa ajili yenu’ (**1 Pet.1:4**); wala bado ‘... urithi wa watakatifu katika nuru’ ambamo tutaingia siku moja kwa nguvu ya kazi ya Kalvari (**Kol.1:12**). Bali, ni suala la ‘... kielelezo cha maneno yenye uzima uliyoyasikia kwangu katika imani na upendo ulio katika Kristo Yesu’ (**2 Tim.1:13**).

Urithi

Kufuatia uhusiano wa uzoefu wa agano la kale la ufalme wa Mungu unaweza kukumbukwa ambapo walijifunza thamani na umuhimu wa urithi wao wa kitaifa , mmoja wa mashujaa hodari wa Daudi, aliyerithi shamba la dengu ambalo lilitishwa na Wafilisti, Iliwakilisha sehemu ndogo tu ya urithi wa kitaifa wa Israeli, lakini lazima ilindwe. Kwa ujasiri kama huo, Nabothi

alimwambia mfalme Ahabu, ‘BWANA na apishe mbali nikupe wewe urithi wa baba zangu’ (1 **Fal.21:3**). Nabothi alitetea dhamana takatifu na alilipa uhai wake kwa ajili ya uaminifu wake. Mfano wa kutosha unaweza kuzidishwa, kama vile ombi kuu la **Kalebu**, ‘... mpe mlima huu ... Yoshua akambariki; akampa **Kalebu** Hebroni ... kuwa urithi wake’ (**Yoshua 14:12,13**).

Urithi wa Timotheo

Ilionyeshwa katika sura za awali kwamba kuokoka kabisa kwa ufalme wa makuhani na taifa takatifu kunategemea utii na uaminifu kwa neno la Bwana. Maoni mazito yametolewa kuhusu urithi katika ufalme wa Mungu ambao unaweza kupotea kwa njia ya udhalimu (1 **Kor.5:6**). Jambo hili ni wazi lilikaa sana akilini na moyoni mwa Paulo katika siku za mwisho za maisha yake. Aliandika juu ya hangaiko lake kwa **Timotheo**, kijana ambaye mengi yangemtegemea. Barua zake mbili za kichungaji kwa Timotheo zimejaa wasiwasi mwingi kwa ajili ya utetezi wake wa kuendelea wa **imani**; imani ambayo mtumishi mtukufu na mtumishi wa Kristo alikuwa ameilinda kwa bidii hadi mwisho.

Akichukia kujitokeza kwa baadhi ya watu ambao ‘wangeanguka kutoka katika imani,’ alimkumbusha Timotheo juu ya nia ya Mungu katika mambo yaliyokuwa yanajadiliwa, na akaendelea, ‘Ukiwawekea ndugu katika akili zao mambo hayo, utakuwa mwema mhudumu wa Kristo Yesu ... maagizo haya na kuya-fundisha” (1 **Tim.4:6,11**). Ni muhimu kusesitiza mamlaka kamili ya Maandiko katika ulinzi wa imani. Tena, katika kumalizia waraka wake wa kwanza, mitume wanasihi, ‘Ee Timotheo, **lichunge** lililowekwa kwako ...’ (6:20); na, mstari mwingine katika waraka wa pili, ‘lile jema ulilokabidhiwa **lilinde** kwa Roho

Mtakatifu akaaye ndani yetu' (2 **Tim.1:14**). Paulo alikuwa tayari ameshatoa maoni yake juu ya **imani** yake ambayo Timotheo alikuwa nayo kutoka kwa mama yake na nyanya yake (1:5), na alipaswa kurejea **urithi huo** wa thamani kwa maneno haya, '... tangu utoto umeyajua maandiko matakatifu ambayo yaweza kukuhekimisha hata upate wokovu, kwa **imani** iliyo katika Kristo Yesu" (3:15).

Basi ilikuwa sasa kwa Timotheo katika zamu yake kuchukua mawaidha kutoka kwa mshauri wake mwaminifu, 'Na mambo yale uliyoyasikia kwangu mbele ya mashahidi wengi, hayo **uwakabidhi** watu waaminifu watakaofaa kuwafundisha wengine (2 **Tim.2:2**). Kwa **Warumi** Paulo alikuwa amewaandikia, '... mkawa watiifu kwa mioyo yao namna ile ya fundisho ambayo kwayo mliwekwa chini yake' (6:17): ule namna, au kielelezo, cha kufundisha, kielelezo cha maneno yenye uzima Timotheo lazima ashike. Mwangwi wa amri ya Mungu kwa Musa unatoka Sinai, 'Na angalia kwamba uyafanye kwa mfano ulioonyeshwa mlimani' (**Kut.25:40**).

Hatima

Sura ya pili iligusia kwa ufupi kusudi na hatima ambayo Mungu alikuwa nayo kwa mataifa kwa ujumla, na kwa taifa lake takatifu hasa. Hili lilipelekea kuzingatiwa kwa **unabii wa Danieli**, na ufunuo wa Mungu kwa Nebukadneza wa baadhi ya makusudi yake ya ulimwengu kwa ajili ya wakati wa mwisho wa historia ya ulimwengu huu. Falme na himaya za wanadamu zilizofuatana zimewasilishwa katika sanamu ya Nebukadreza, na kilele cha milki ya siku za mwisho ambacho kilikuwa '... sehemu ya chuma na nusu ya udongo' (**Dan.2:33**), kilipaswa kuwa uharibifu

kabisa. kwa ‘... jiwe ... lililochongwa ... bila mikono’ (**Mst.45**). Haiwezekani kupanua hapa juu ya unabii huu, lakini tu kuona muunganiko mpana wa maoni ya Kikristo ambayo yanaonyesha ushindi wa Mfalme wa wafalme na Bwana wa mabwana (**Ufu.19:16**). Hili lilitabiriwa bila makosa na Bwana katika hotuba zake juu ya nyakati za mwisho kama ilivyoandikwa na Mathayo na Luka. Hapo alisimulia juu ya wakati ambapo, ‘... watatoka kwenu watasimama magharibi, na kutoka kaskazini na kusini, nao wataketi katika ufalme wa Mungu’ (**Luka 13:29**). Aliwaahidi wanafunzi wake, ‘Nimewawekea ufalme, kama Baba yangu alivyoni amuru, mpate kula chakula cha kunywa mezani pangu katika ufalme wangu; nanyi mtaketi katika viti vya enzi, mkiwahukumu kabila kumi na mbili za Israeli’ (**Luka 22:29,30**).

Si vigumu kuhusisha unabii wa Danieli, na maneno ya Bwana, na ufunuo aliopewa mtume Yohana. Joka, Mnyama, na Nabii wa Uongo katika uasi wa nchi dhidi ya Mungu (**Ufu.12:13**). “Malaika wa saba akapiga baragumu, kisha zikapiga sauti kuu mbinguni, zikasema, Ufalme wa dunia umekwisha kuwa ufalme wa Bwana wetu na wa Kristo wake, naye atamiliki hata milele na milele” (**Ufu.11:15**). Hapa ni hatua ya kweli ya kilele kama mgawanyo wa nguvu za kiungu, kwa hakika katika maendeleo ya makusudi ya Mungu kuhusu ufalme wa Mungu. Pia inaashiria kuanzishwa kwa utawala wa milenia wa Mungu juu ya mataifa ya ulimwengu, ambao bahati yao imefuatiliwa hapa tangu siku za awali, hasa kuhusiana na taifa takatifu la Mungu la nyakati za agano la kale na jipya. Maneno ya **Ufunuo 11** yanaendelea, ‘Na wale wazee ishirini na wanne, waketio mbele za Mungu katika viti vyao vya enzi, wakaanguka kifudifudi, wakamsujudia Mungu, wakisema, Tunakushukuru, Ee Bwana Mungu Mwenyezi, uliyeko na uliyeko. ; kwa sababu umetwaa

uwezo wako mkuu, na kutawala' (**Mst.16,17**). Kisha maneno, '... mataifa yakakasirika.'

Walikuwa wakifanya kazi kwa bidii kuelekea muungano wa ulimwengu, kisiasa, kibiashara, na kidini, lakini wakati ulikuwa umefika wa kufunuliwa kwa ufalme wa milenia wa Mungu, pamoja na ushindi wa yule mnyama na majeshi yake (**Ufu.19:19,20; 20:1-6**). Wakati uasi wa mwisho unapozimwa mwishoni mwa siku za ufalme wa milenia, Yohana anaandika, 'Nikaona mbingu mpya na dunia mpya' (**Ufu.21:1**). Na mataifa watatembea ndani ya nuru yake, na wafalme wa dunia wataleta utukufu wao ndani yake... nao wataleta utukufu na heshima ya mataifa ndani yake" (**mstr 24,26**). Je, mataifa haya yatakuwaje? Je, watatawaliwa vipi? Maelezo machache yamefunuliwa, lakini tunaweza kuwa na uhakika kwamba mawazo ya asilia ya Mungu kwa wanadamu na mataifa yatatimizwa.

Watumishi wa ufalme leo, watu wa taifa takatifu, wanapumzika kwa kutazamia kwa shangwe kwamba, '... watamtumikia; nao watamwona uso wake' (**Ufu.22:3,4**). 'Na Roho na Bibi-arusi wasema, Njoo. Na yeye asikiaye na aseme, Njoo ... Yeye anayeshuhudia haya asema, Naam, naja upesi. Amina, njoo Bwana Yesu' (**Ufu.22:17,20**).

NYONGEZA YA MAANDIKO

Inatarajiwa kwamba matibabu yanayotolewa hapa juu ya somo la ufalme wa Mungu na taifa takatifu yatachochea tafakari ya kina na waamini wenzetu wengi, pamoja na kufariji mioyo na maagizo juu ya kweli zilizochunguzwa. Kila jaribio limefanywa kuwa mwaminifu kwa Maandiko kuhusiana na nyakati za agano la kale, kipindi cha sasa cha neema, na kwa heshima ya makusudi ya baadaye ya Mungu.

Kesi ilitolewa hapo awali kwamba imani katika kazi ya upatanisho ya Mwokozi sio salama tu kuingia katika ufalme wa Mungu, bali, inafaa kuuliza kama Agano Jipya linapaswa kutarajiwa kuwaacha Wakristo katika shaka juu ya nafasi yao katika heshima ya ufalme. Je, mitume ambao Bwana aliwaeleza ‘mambo yanayohusu ufalme wa Mungu’ hawakujua matakwa yake kwa wale ambao walipaswa kujumuishwa? Hakika hawakuwa na shaka, kama ilivyoonyeshwa tayari, juu ya mtu ambaye urithi wake katika ufalme wa Mungu ungeweza kupotezwa. Waandishi wa zamani walikuwa wakisisitiza, kuhusu makanisa katika **Agano Jipya** yanayounda ufalme wa Mungu, kwamba kulikuwa

na ‘ndani na nje’. Ingawa usemi huo ni wa kustaajibisha kidogo leo, ni wa kweli, kama inavyoonyeshwa katika **1 Wakorintho 5:12** ‘Maana nina nini cha kuwahukumu walio nje? Je! ninyi hamwahukumu walio ndani?’

Makanisa ya Mungu siku hizi, kwa kulitambua vyema **Agano Jipya** na kutamani katika kushindwa kutambulika sana na udhaifu wa kibinadamu, kulieleza, hawatafuti kuhukumu huduma ya kiroho ya wengine. Ni lazima waseme kwamba wanaamini kwamba nafasi ya mtumaji katika **madhehebu mbalimbali** inapungukiwa na ‘imani’, inayofafanuliwa kama mafundisho ya **Agano Jipya** kwa waamini, kibinafsi na kwa pamoja; na hivyo kukosa kueleza ufalme wa Mungu. Hata hivyo wanaamini kwamba Ufalme upo leo katika **Makanisa ya Mungu** yaliyokusanywa kulingana na muundo wa Agano Jipya.

Kiti cha hukumu cha Kristo patakuwa mahali pa kufunuliwa, na Mwamuzi wa dunia yote atafanya yaliyo sawa. Atatathmini maisha na huduma ya kila mwamini, na Mkristo mwenye hekima anakaribia siku hiyo kwa heshima na kicho, hata hivyo amehisi kuongozwa katika utumishi wake kwa Bwana wake duniani. Wakati wowote, na hata hivyo, Wakristo binafsi wanaonyesha tabia za kupendeza za ufalme wa Mungu katika maisha yao - haki, amani na furaha (**Warumi 14:17**) - moyo wa Bwana lazima ufurahi. Hata hivyo, wamealikwa pia kuzingatia kwa uangalifu masuala ya huduma ya pamoja yaliyoainishwa katika kitabu hiki; na kama wanaweza kushiriki katika hili katika makanisa ya Mungu kwa umoja wa kimaandiko, ambao kwa hakika utamfurahisha Bwana.

Mungu ni mtakatifu, na kwa hiyo ufalme wake pia ungehitaji

kuwa taifa takatifu. Kitabu hiki kinachunguza, kutoka katika Biblia, kanuni na sifa za utaifa kwa ujumla na matumizi yake hasa kwa ufalme wa Mungu wa Agano la Kale wa Israeli, na kisha kwa mwenzake wa Agano Jipya, ambao ulianzishwa na Bwana Yesu Kristo. Katiba, serikali, huduma, na hatima ya ufalme wa Mungu vinafuatiliwa tangu nyakati za kale hadi utimizo wa mwisho wa makusudi ya Mungu katika mbingu mpya na dunia mpya, lakini kwa kurejelea kwa pekee tabia na matatizo ya Ufalme wa Mungu leo. Je, uliupenda Ufalme wa Mungu na Taifa Takatifu? Kisha unapaswa kusoma Kutembea na Mungu: Kanuni za Kutengana katika Maisha ya Kikristo na Huduma.

Kuhusu Mchapish

Hayes Press (www.hayespress.org) ni shirika la kutoa misaada lililosajiliwa katika Ufalme wa Unit ed, ambao dhambi yake kuu ni kueneza Neno la Mungu, hasa kupitia fasihi. Ni mojawapo ya wasambazaji wakubwa zaidi wa trakti na vipeperushi vya injili nchini Uingereza, ikiwa na zaidi ya mada 100 na maelfu ya maelfu hutumwa kila mwaka. Hayes Press pia huchapisha Plus Eagles Wings, jarida la Biblia la kufurahisha na la elimu kwa watoto, na Kengele za Dhahabu, kalenda maarufu ya usomaji wa Biblia ya kila siku katika miundo ya ukutani au mezani. Pia zinapatikana zaidi ya Biblia 100 katika matoleo mengi tofauti, maumbo na ukubwa, kadi za Krismasi, vito vya Kikristo, Sanaa ya Biblia ya Eikos, mabango ya maandishi ya Biblia na mengi zaidi.

HAYES PRESS Christian Publishers

The Barn, Flaxlands

Royal Wootton Bassett

Swindon, SN4 8DY

United Kingdom

www.hayespress.org

www.churchesofgod.info

